

Skyddad natur 2023-12-31

Tabeller, diagram och kartor från SCB:s rapport

Vålådalens naturreservat

Foto: Karin Hedeklint

Sammanfattning

Tabell 0.1. Formellt skyddad natur 2023-12-31

Instrument för skydd	Antal	Totalt		Land och inlandsvatten		Havsvatten	
		Areal i hektar	Andel	Areal i hektar	Andel	Areal i hektar	Andel
Miljöbalken, permanent formellt skydd							
Nationalparker	30	743 228	1,4%	697 242	1,5%	45 986	0,6%
Naturresevat	5 544	5 207 661	9,8%	4 477 513	9,9%	730 147	8,9%
Naturvårdsområden	89	148 947	0,3%	122 784	0,3%	26 163	0,3%
Biotopskyddsområden i skogsmark	8 840	34 278	0,1%	34 275	0,1%	3	0,0%
Övrigt biotopskyddsområde	141	620	0,0%	371	0,0%	249	0,0%
Nationalstadsparken	1	2 614	0,0%	1 821	0,0%	794	0,0%
Natura 2000-områden	4 126	7 801 242	12,9%	5 795 936	12,9%	2 005 306	12,9%
Miljöbalken totalt, utan överlapp	18 771	8 918 341	14,7%	6 587 219	14,6%	2 331 122	15,0%
Jordabalken, tidsbestämt formellt skydd							
Naturvårdsavtal	5 894	171 932	0,3%	171 882	0,4%	50	0,0%
Inomstatliga överenskommelser							
Fortifikationsverket	56	32 257	0,1%	32 201	0,1%	56	0,0%
Samtliga instrument, utan överlapp	24 721	9 101 102	15,0%	6 769 877	15,0%	2 331 224	15,0%

Tema 2023: Inlandsvatten

Skydd av sjöar och vattendrag
med höga naturvärden

Sveriges sjöar och större vattendrag

Kartan till vänster visar Sveriges sjöar och större vattendrag och kartan till höger visar sjöar och större vattendrag som hade formellt skydd den sista december 2023.

Sverige delas in i fem vattendistrikt från norr till söder: Bottenviken, Bottenhavet, Norra Östersjön, Södra Östersjön och Västerhavet. Vattendistrikten är namngivna efter havsområden, och omfattar alla inlandsvatten.

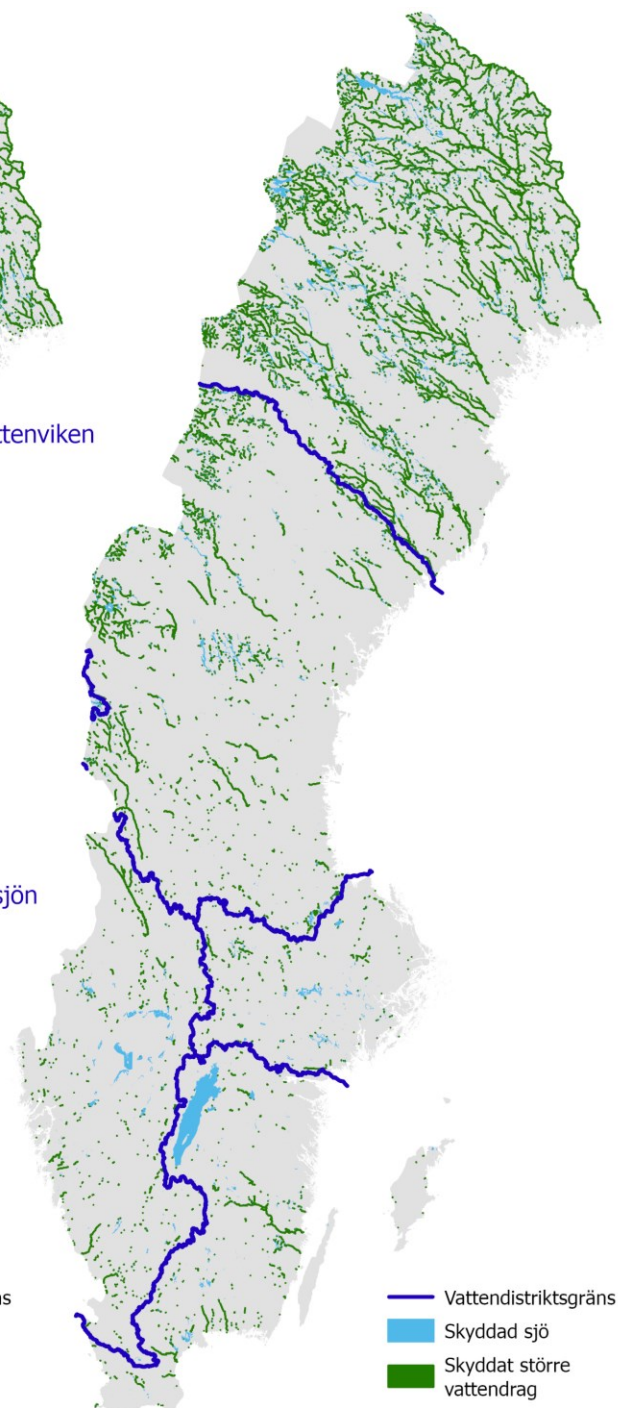
Källa: Hydrografi i nätverk, Naturvårdsregistret, m.m.

Vattendrag är förstorade på grund av pålagda yttergränser.

Karta 1.1: Sveriges sjöar och större vattendrag 2023

Karta 1.2: Formellt skyddade sjöar och större vattendrag 2023-12-31

Karta 1.3. Byskeälven i Västerbottens län

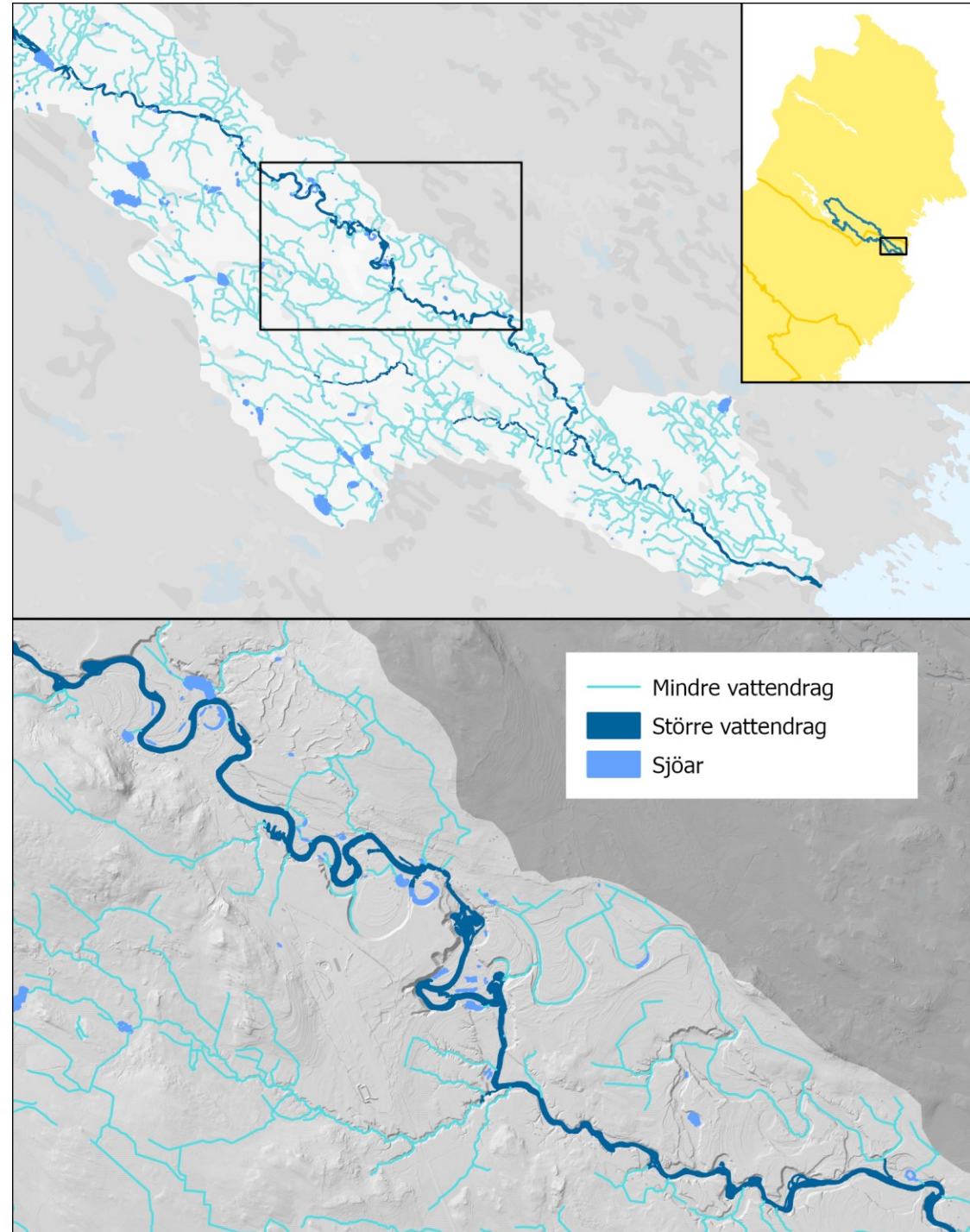
Större och mindre vattendrag

Mindre vattendrag

Vattendrag som är smalare än 6 meter. Finns endast som linjer i Hydrografi i nätverk. Det är därmed inte möjligt att beräkna en areal för dem.

Större vattendrag

Vattendrag som är minst 6 meter breda. Finns registrerat som ytor i Hydrografi i nätverk. Det är därmed möjligt att beräkna en areal för dem.

Källa: Hydrografi i nätverk. Bakgrundskarta © Lantmäteriet.

Vattendrag är förstörade på grund av pålagda yttergränser och skillnader i datatyper (ytor/linjer).

Tabell 1.1. Arealer skyddade sjöar och större vattendrag samt längder skyddade mindre vattendrag, per vattendistrikt och riket, 2023-12-31

Region	Sjöar (areal i hektar)	Större vattendrag (areal i hektar)	Mindre vattendrag (längd i kilometer)
Bottenviken	463 412	67 092	48 437
Bottenhavet	145 524	14 095	20 110
Norra Östersjön	48 321	443	2 147
Södra Östersjön	226 004	1 647	1 850
Västerhavet	100 140	3 563	3 138
Riket	983 401	86 841	75 683

Källa: Källa: Hydrografi i nätverk, Naturvårdsregistret, m.m.

Tabell 1.2. Andel areal skyddade sjöar och större vattendrag, samt andel längd mindre vattendrag, per vattendistrikt och riket, 2023-12-31

Region	Sjöar	Större vattendrag	Mindre vattendrag
Bottenviken	46%	68%	42%
Bottenhavet	14%	24%	14%
Norra Östersjön	14%	11%	6%
Södra Östersjön	45%	26%	4%
Västerhavet	10%	20%	4%
Riket	26%	46%	18%

Källa: Källa: Hydrografi i nätverk, Naturvårdsregistret, m.m.

Diagram 1.1. Andel skyddad areal sjö respektive större vattendrag samt andel skyddad längd av mindre vattendrag, per vattendistrikt och totalt i Sverige. 2023-12-31

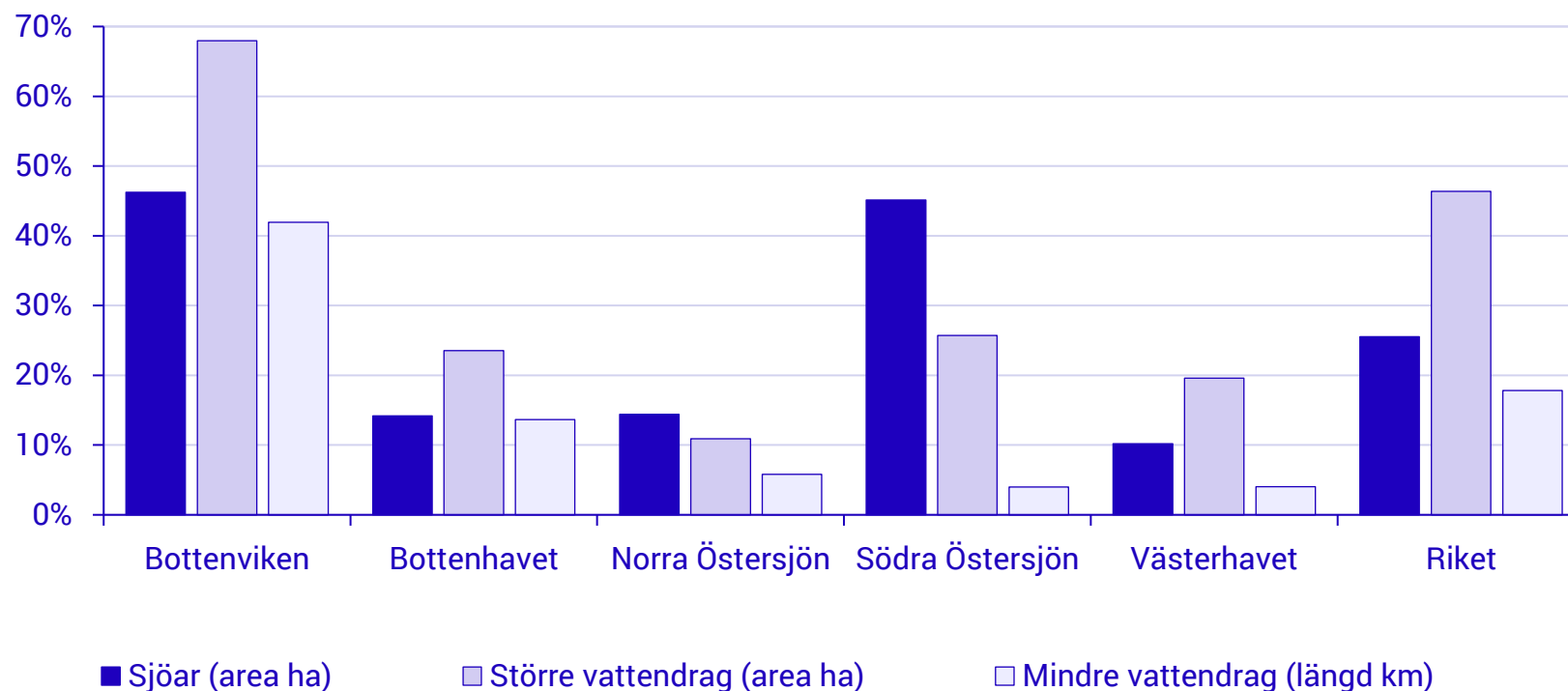
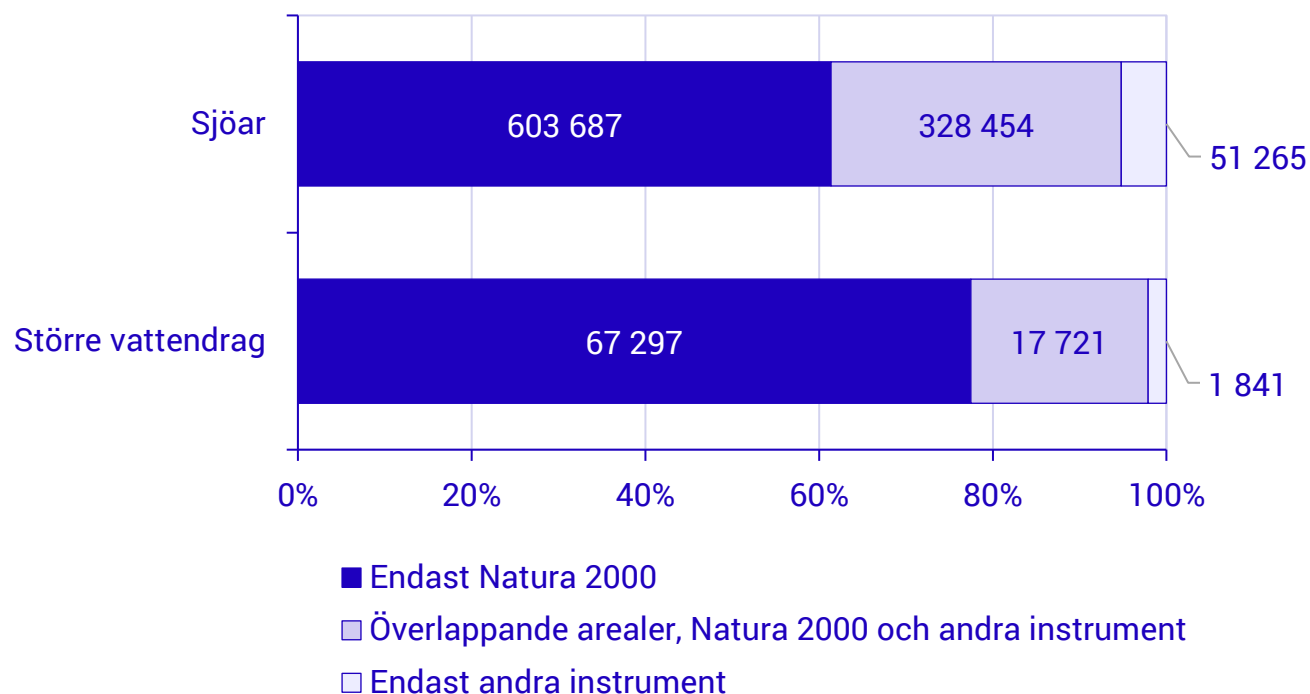

Diagram 1.2. Fördelning mellan Natura 2000 och instrument med högre formellt skydd av inlandsvatten. Arealer i hektar och andel i procent.

2023-12-31

De instrument som ingår i beräkningen är nationalpark, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden (skogliga och övriga), nationalstadsparken, Natura 2000-områden, naturvårdsavtal och inomstatliga överenskommelser. Det är samma instrument som redovisas i Tabell 0.1.

De nationella skydden överlappas till stor del av Natura 2000-områden. Överlappen gäller framför allt naturreservat, nationalparker och naturvårdsområden. Överlapp rensas bort i samma hierarkisk ordning som redovisningen i Tabell 1.3 på nästa bild.

Eftersom Natura 2000 står högre upp i prioriterings-ordningen än naturvårdsavtal och inomstatlig överenskommelse, räknas överlapp mellan dem och Natura 2000 till kategorin "Endast Natura 2000". De eventuella ytor som både skyddas med Natura 2000 och med naturvårdsavtal/inomstatlig överenskommelse inkluderas därmed i arealen för "Endast Natura 2000".

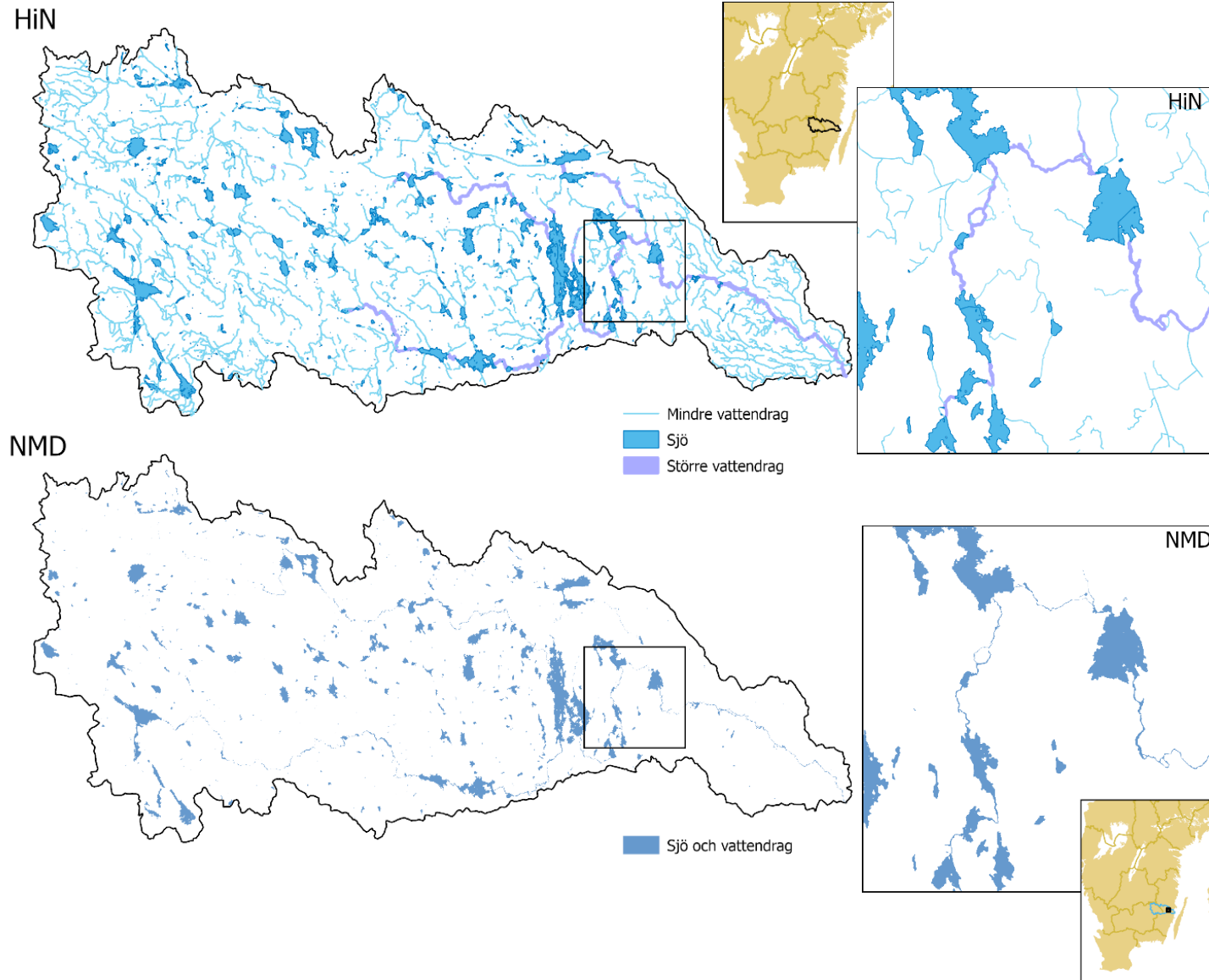
Tabell 1.3. Areal skyddade sjöar och större vattendrag, per instrument för skydd, 2023-12-31. Arealer i hektar

Formellt skydd	Sjöar	Varav överlapp med Natura 2000*	Större vattendrag	Varav överlapp med Natura 2000*
Nationalpark	59 662	58 979	4 081	4 073
Naturresevat	305 659	261 850	14 603	13 141
Naturvårdsområde	12 682	7 621	712	504
Skogligt biotopskyddsområde	41	3	20	4
Övrigt biotopskyddsområde	14	1	4	0
Nationalstadsparken	15	0	0	0
Natura 2000-områden	603 687	603 687	67 297	67 297
Naturvårdsavtal	543		131	
Inomstatlig överenskommelse	1 103		12	
Totalt	983 406	932 141	86 859	85 018

Källa: Källa: Hydrografi i nätverk, Naturvårdsregistret, m.m.

Karta 1.4 och 1.5. Alsteråns avrinningsområde med olika kartunderlag, Hydrologi i Nätverk (HiN) och Nationella marktäckdata (NMD)

Källa: Hydrografi i nätverk, NMD 1.1. I NMD ingår inte mindre vattendrag smalare än 6 meter.

Vattendrag i den övre kartan är förstörade på grund av pålagda yttergränser och skillnader i datatyp (ytor/linjer).

Årligt tema

Alla teman i statistikrapporten om skyddad natur
(efter statistikens referensår):

- 2023: Inlandsvatten. Skydd av sjöar och vattendrag med höga naturvärden
- 2022: Rennäring och fjällnära skyddad natur
- 2021: Internationell statistik och rapportering
- 2020: Kommunalt skyddad natur
- 2019: Agenda 2030 och skydd av marina miljöer
- 2018: Nationella marktäckedata (NMD)
- 2017: Våtmarker och myrar
- 2016: Friluftsliv och skyddad natur
- 2015: Grön infrastruktur
- 2014: Skydd av skog jämfört med skogsbruk

Historik – mer än 100 år av skyddad natur i Sverige

Viktiga årtal i utvecklingen av skyddad natur

Lästips:

Naturvårdsverket beskriver historiken närmare i publikationen Svenskt Naturskydd 100 år:

<https://naturvardsverket.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1610122&dswid=4798>

1909

De första nationalparkerna bildas.

1912

De första naturreservaten bildas.

1964

Naturvårdslagen gör det enklare att bilda naturreservat.

1978

Urskogsinventeringen inleds.

1988

Stora fjällurskogar blir naturreservat.

1992

Sverige skriver under konventionen om biologisk mångfald, vilken blir vägledande för skydd av natur.

1995

Sverige blir en del av EU:s nätverk för skyddad natur: Natura 2000.

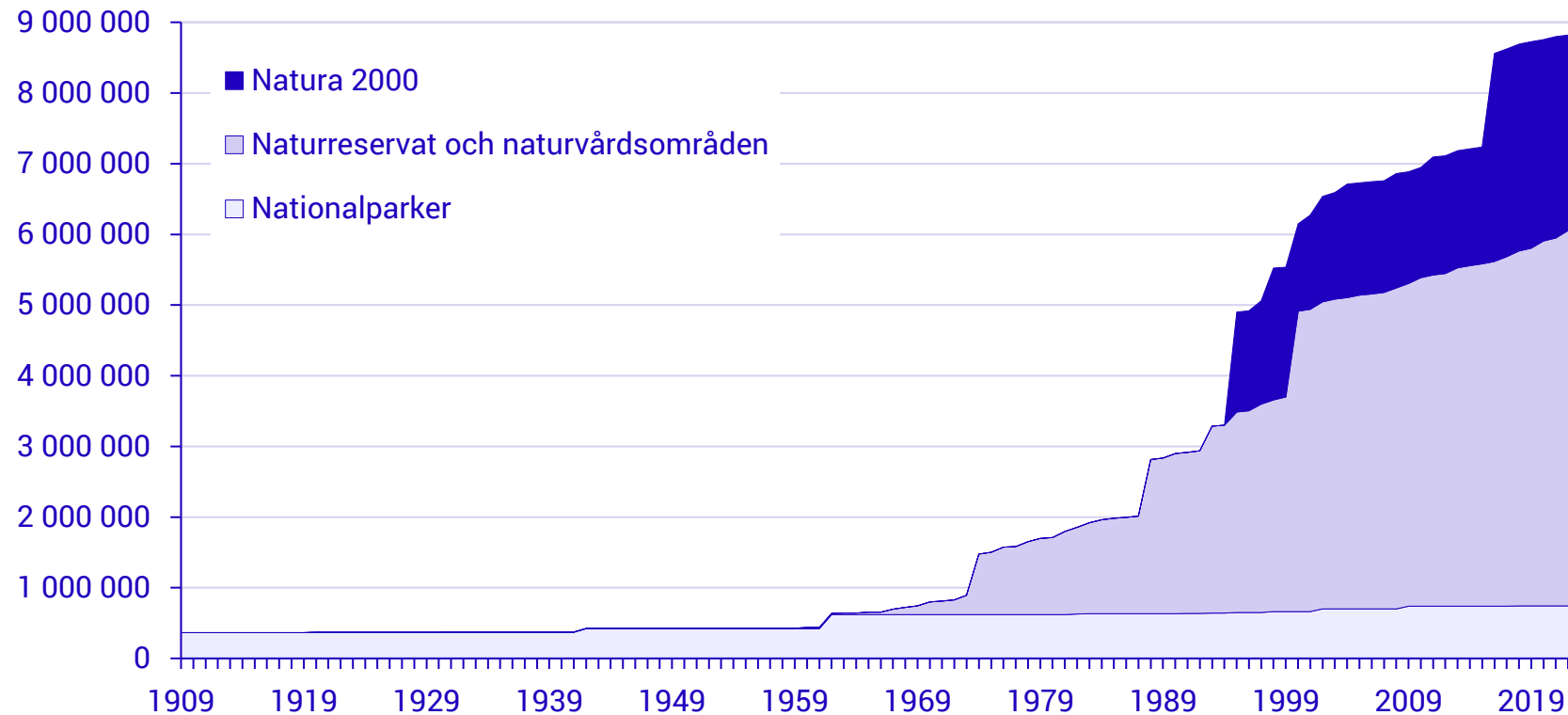
1999

Riksdagen antar 15 miljö kvalitetsmål och Miljöbalken träder i kraft.

Diagram 2.1. Skyddad natur per instrument, 1909 till 2023

Akkumulerad totalareal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet SCI)

Totalareal i hektar

Arealer utan överlapp utifrån gällandedatum (laga kraft). Vid överlapp mellan skyddade områden redovisas ytan i ordningen:

1. nationalpark
2. naturreservat/naturvårdsområde
3. Natura 2000-område.

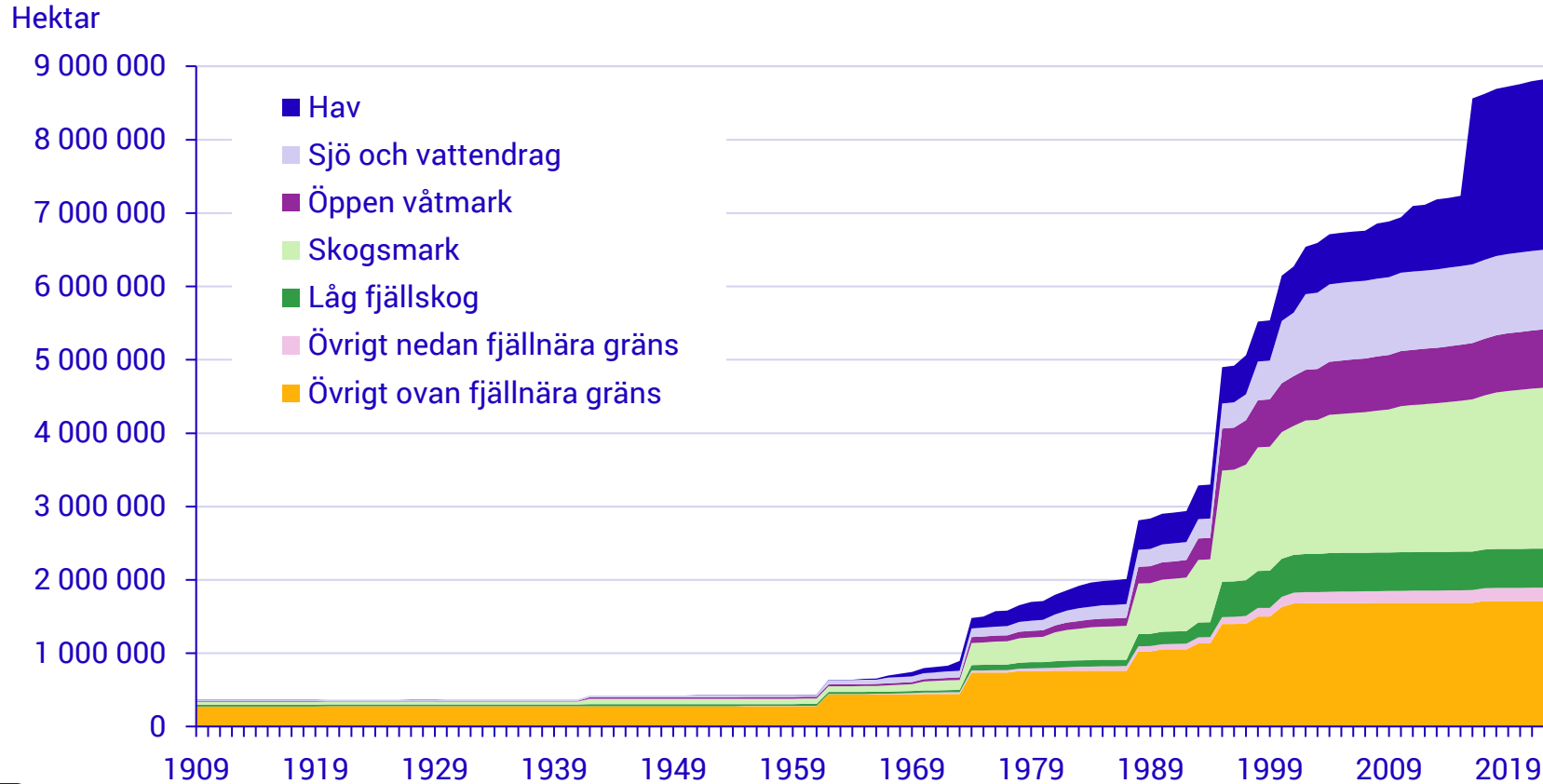
Flera Natura 2000-områden överlappar nationalpark och naturreservat.

Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Källa: Naturvårdsregistret

Diagram 2.2. Skyddad natur per naturtyp 1909 till 2023

Akkumulerad areal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

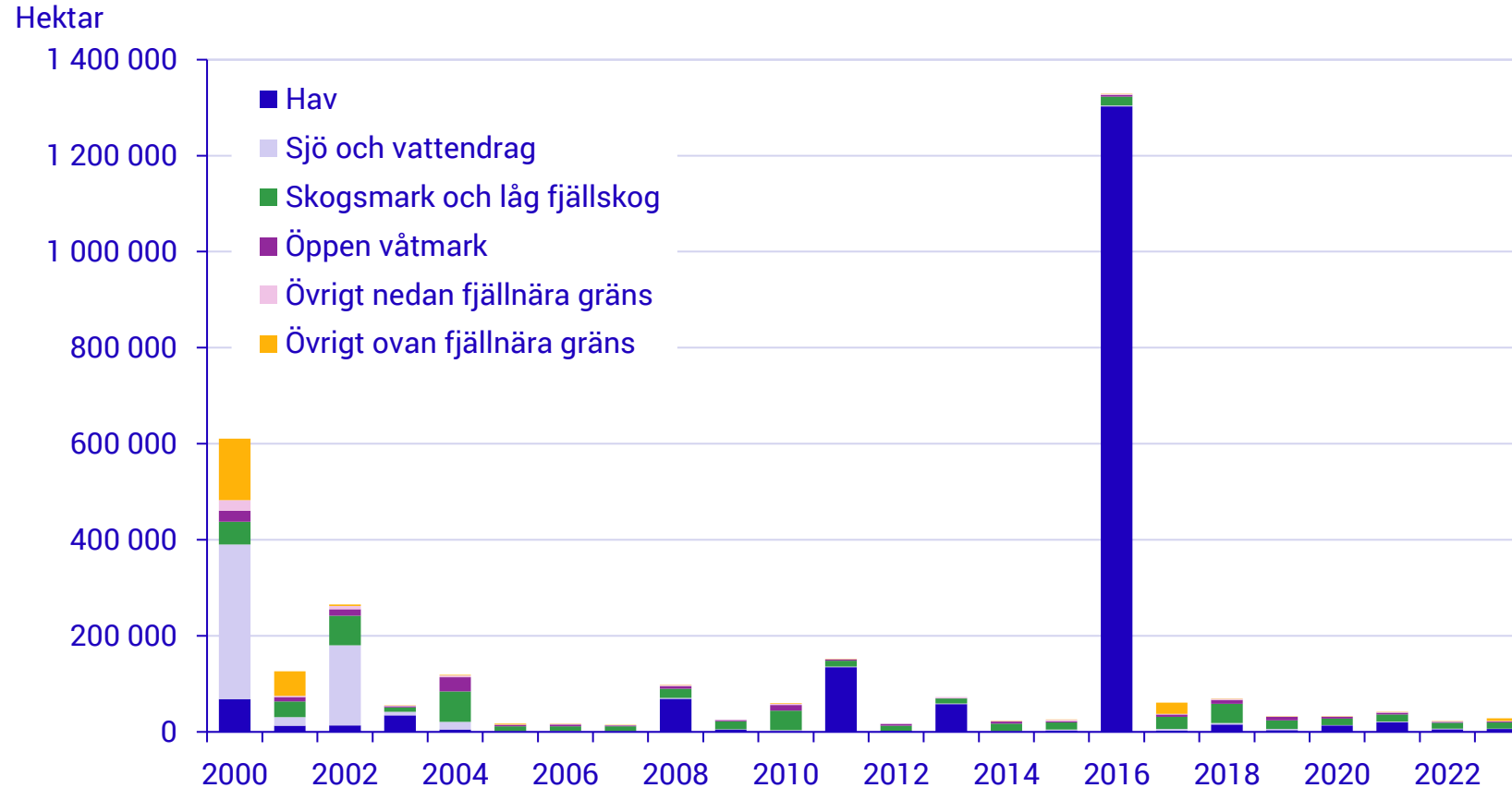
Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1

Arealer utan överlapp utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Övrig mark ovan eller nedan fjällnära gräns utgörs av åkermark, exploaterad mark och övrig öppen mark med och utan vegetation.

Diagram 2.3. Nya skyddade områden per naturtyp och år 2000 till 2023

Areal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

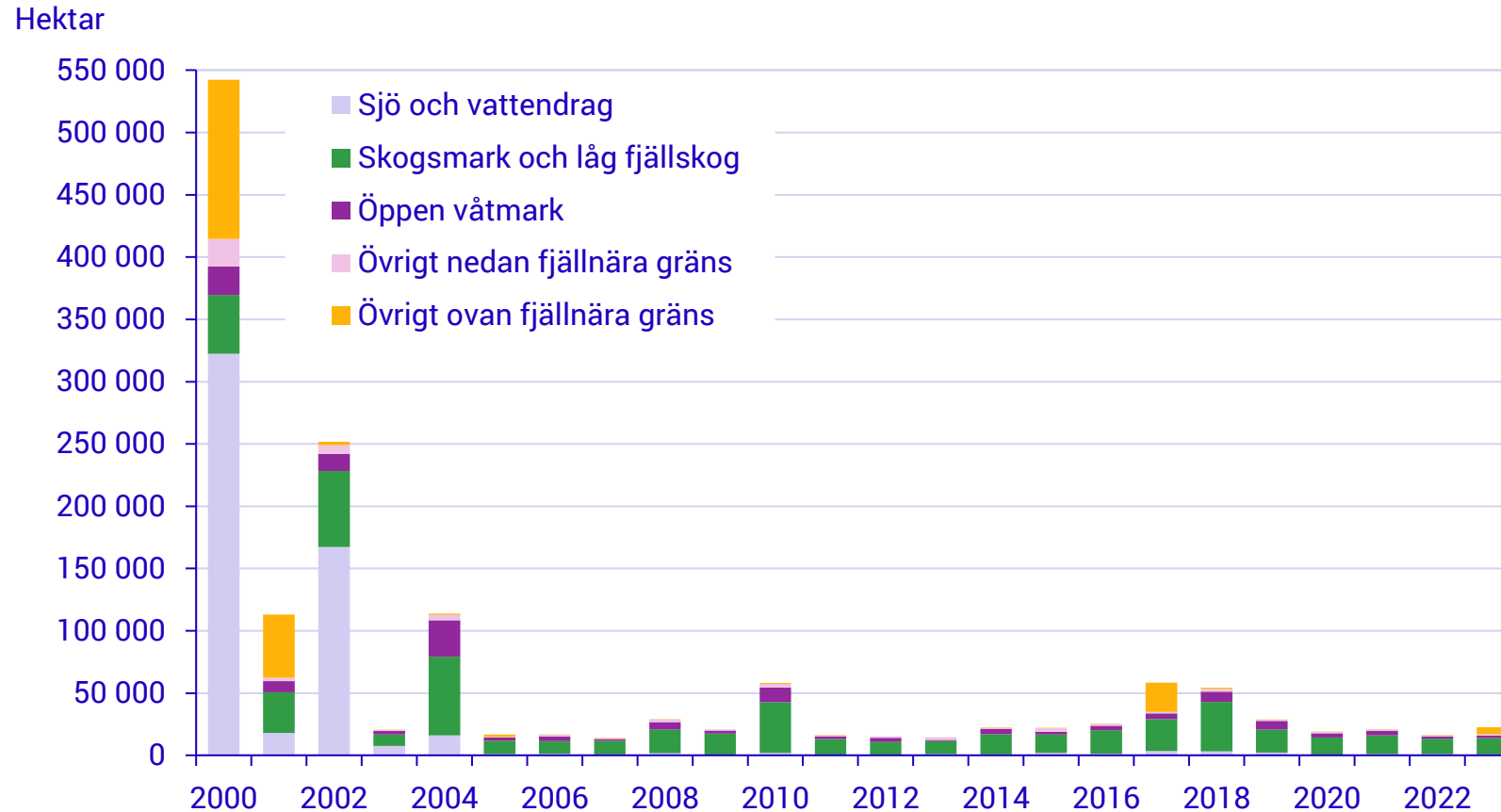
Skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Statistiken visar utökning av redan gällande områden på det år som avser när området bildades. Det innebär att utökningar av äldre områden inte ingår i de diagram som endast visar nytillkomna arealer. Till exempel har 2020 års utökning av naturreservatet Svenska Högarna redovisats på 1976, som är reservatets ursprungliga gällande datum.

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

Diagram 2.4. Nya skyddade områden, areal per år och naturtyp på land samt sjöar och vattendrag, 2000 till 2023

Areal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

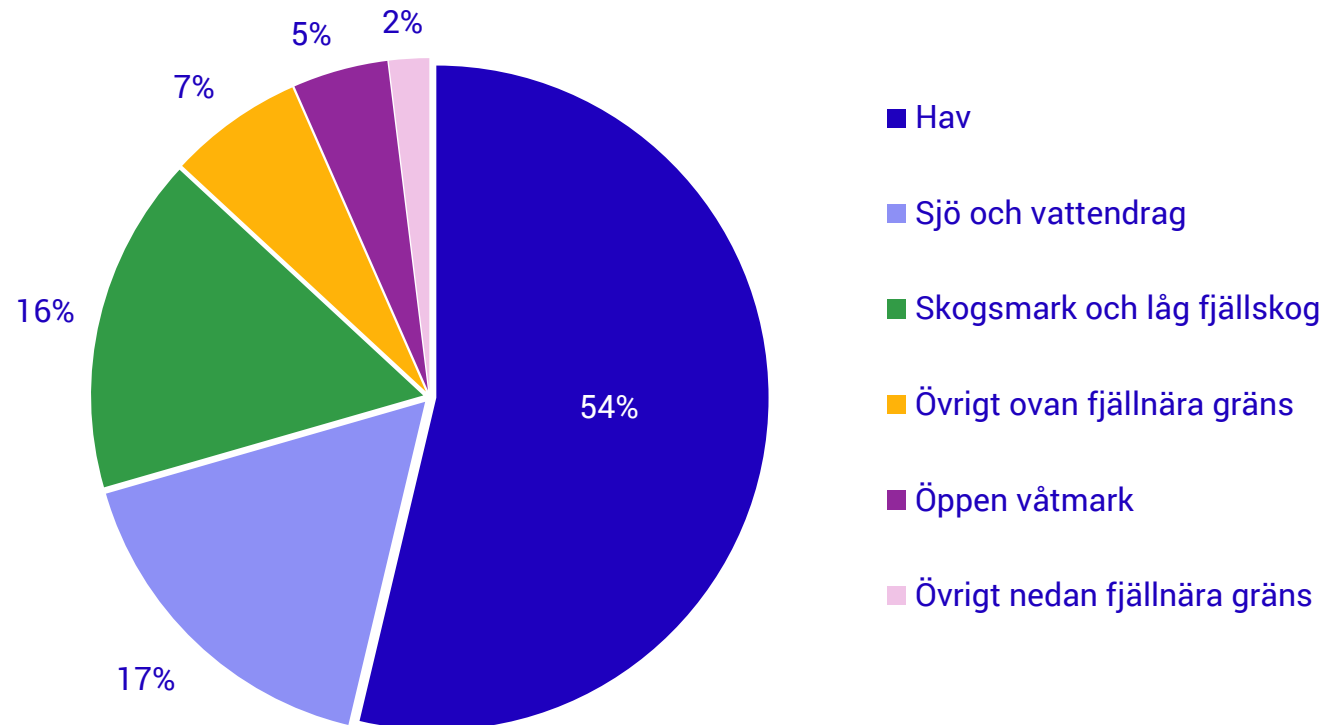
Skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Statistiken visar utökning av redan gällande områden på det år som avser när området bildades. Det innebär att utökningar av äldre områden inte ingår i de diagram som endast visar nytillkomna arealer.

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

Diagram 2.5. Nya skyddade områden per naturtyp, summa 2000 till 2023

Areal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

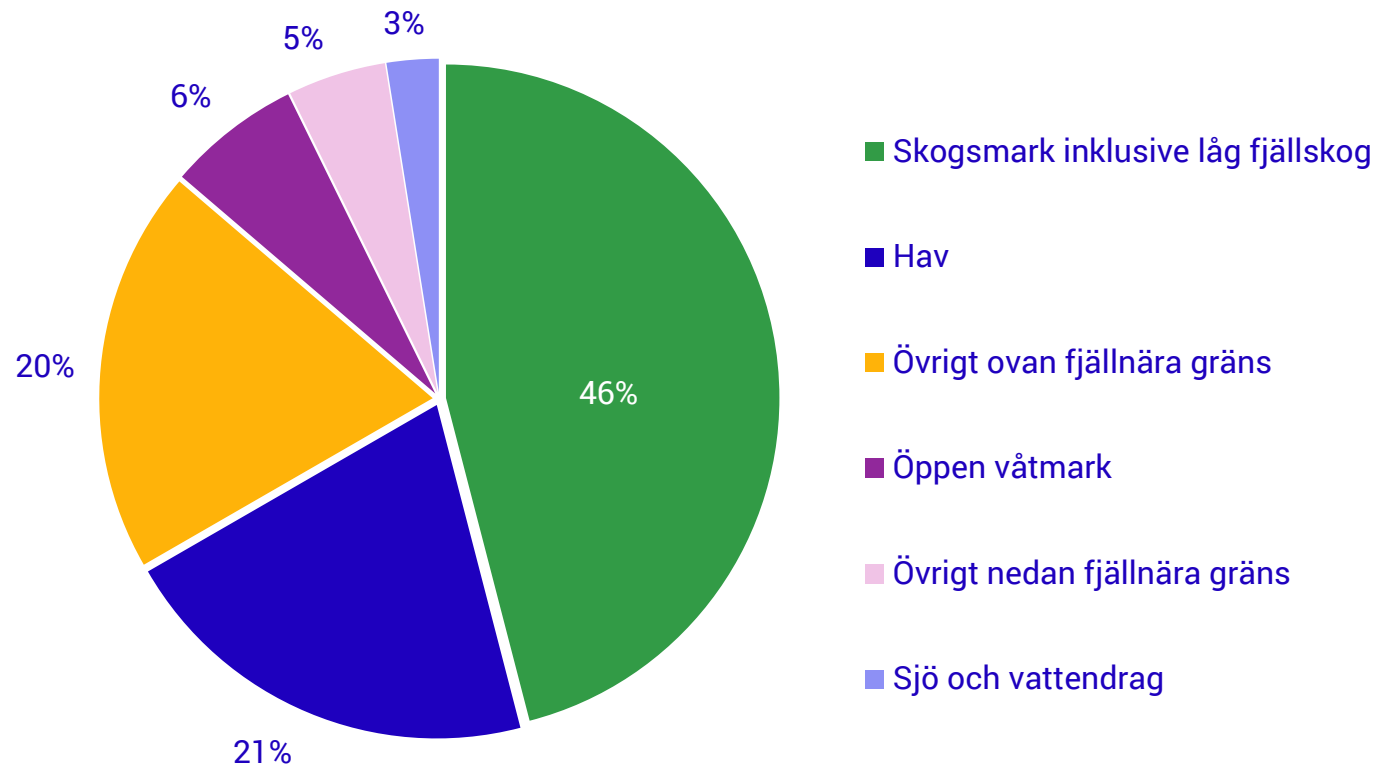
Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

Diagrammet visar skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Övrigt ovan eller nedan fjällnära gräns är åkermark, exploaterad mark och övrig öppen mark med och utan vegetation.

Diagram 2.6. Nya skyddade områden per naturtyp 2023

Areal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

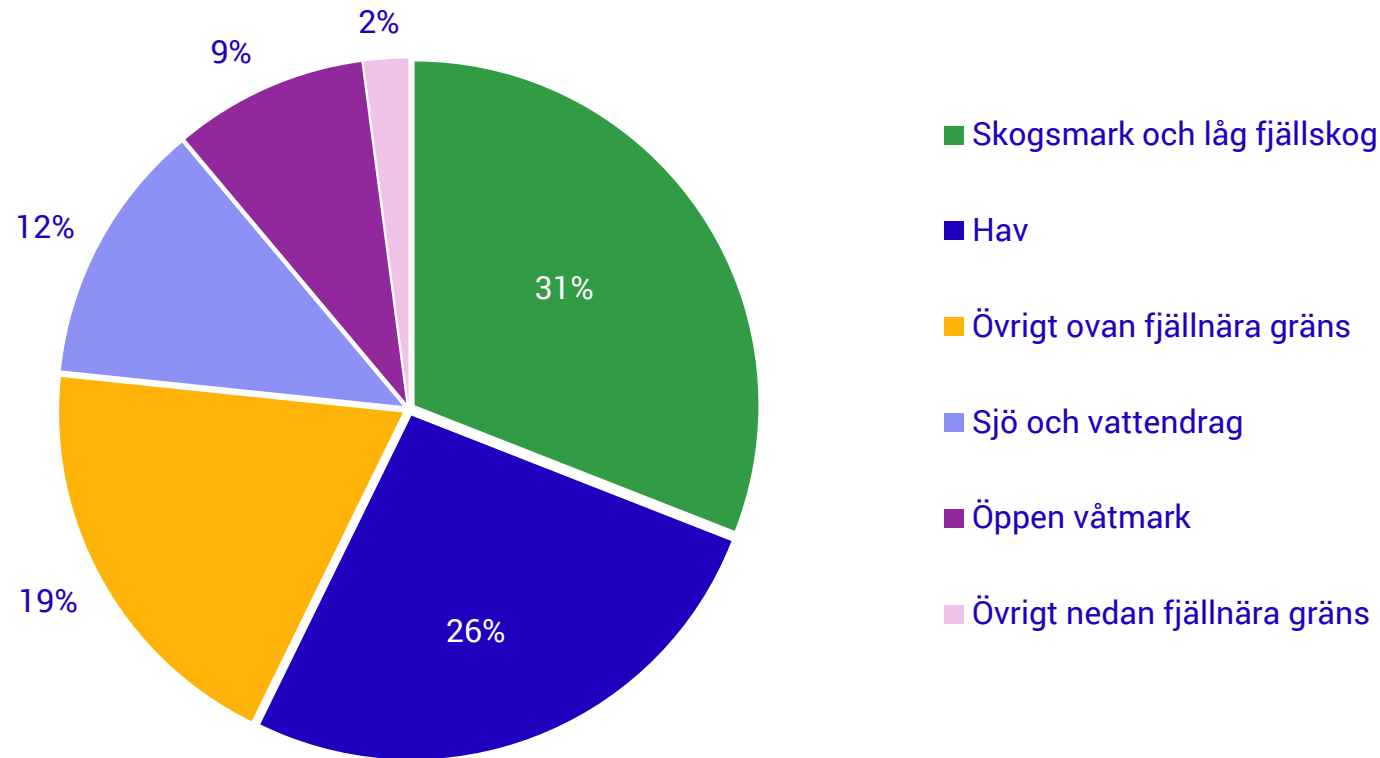

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

Diagrammet visar skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Diagram 2.7. Skyddad natur per naturtyp, areal totalt 1909 till 2023

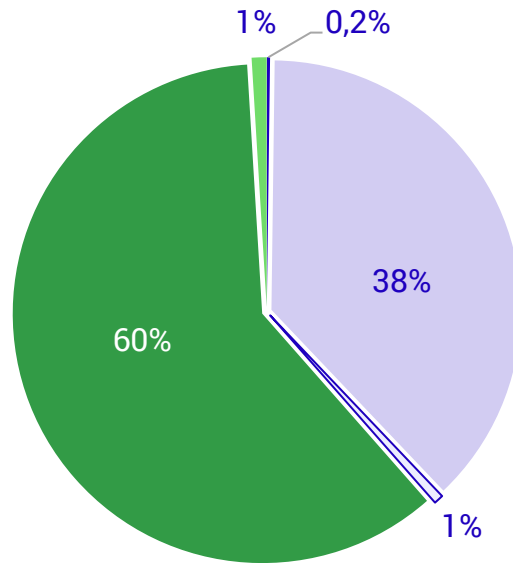
Areal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

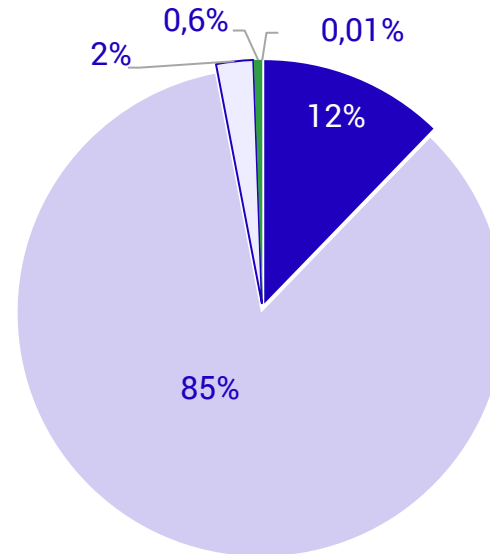
Antal och areal per instrument för skydd

Diagram 3.1 och 3.2. Antal områden och totalareal per instrument, 2023-12-31

Antal områden, andel i procent

Totalareal, andel i procent

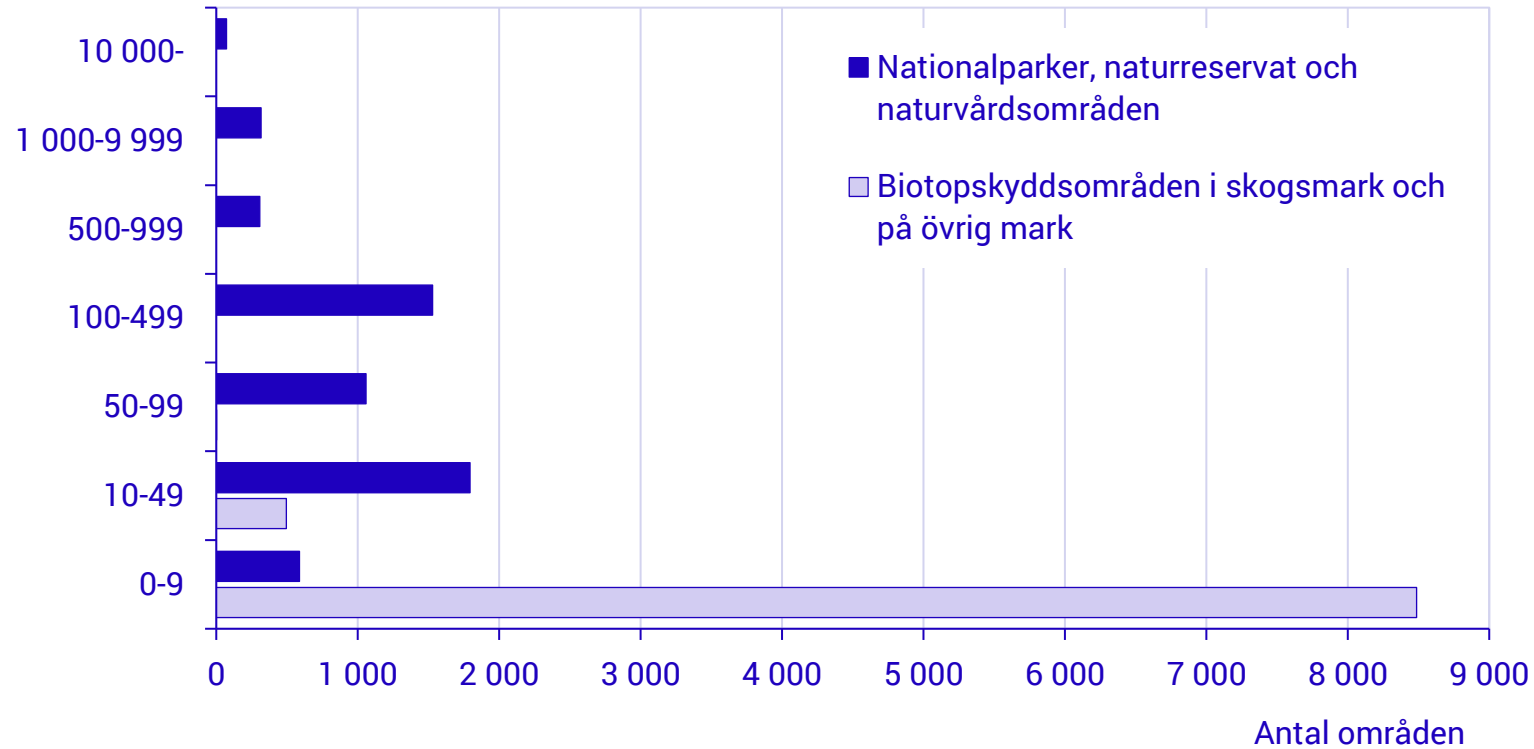

- Nationalparker
- Naturreservat
- Naturvårdsområden
- Skogliga biotopskyddsområden
- Övriga biotopskyddsområden

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Diagram 3.3. Antal skyddade områden per storleksklass, 2023-12-31

Totalareal i hektar

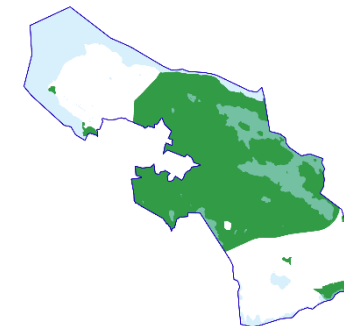
Källa: Naturvårdsregistret och SCB

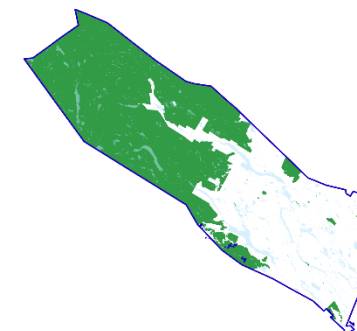
Tabell 3.1. Tio-i-topp, andel skyddad landareal per kommun 2023-12-31
Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden

Län	Kommun	Skyddad landareal i hektar	Andel av kommunens hela landareal
Stockholms län	Salem	3 180	59%
Västerbottens län	Sorsele	414 914	56%
Stockholms län	Vaxholm	2 926	51%
Norrbottnens län	Jokkmokk	893 914	50%
Stockholms län	Tyresö	3 165	46%
Norrbottnens län	Gällivare	632 567	40%
Stockholms län	Huddinge	4 937	38%
Stockholms län	Sollentuna	1 709	32%
Dalarnas län	Älvdalen	203 621	30%
Stockholms län	Järfälla	1 591	29%

Karta 3.1. Skyddad natur i Salems kommun

Karta 3.2. Skyddad natur i Sorsele kommun

Källa: Naturvårdsregistret och SCB.

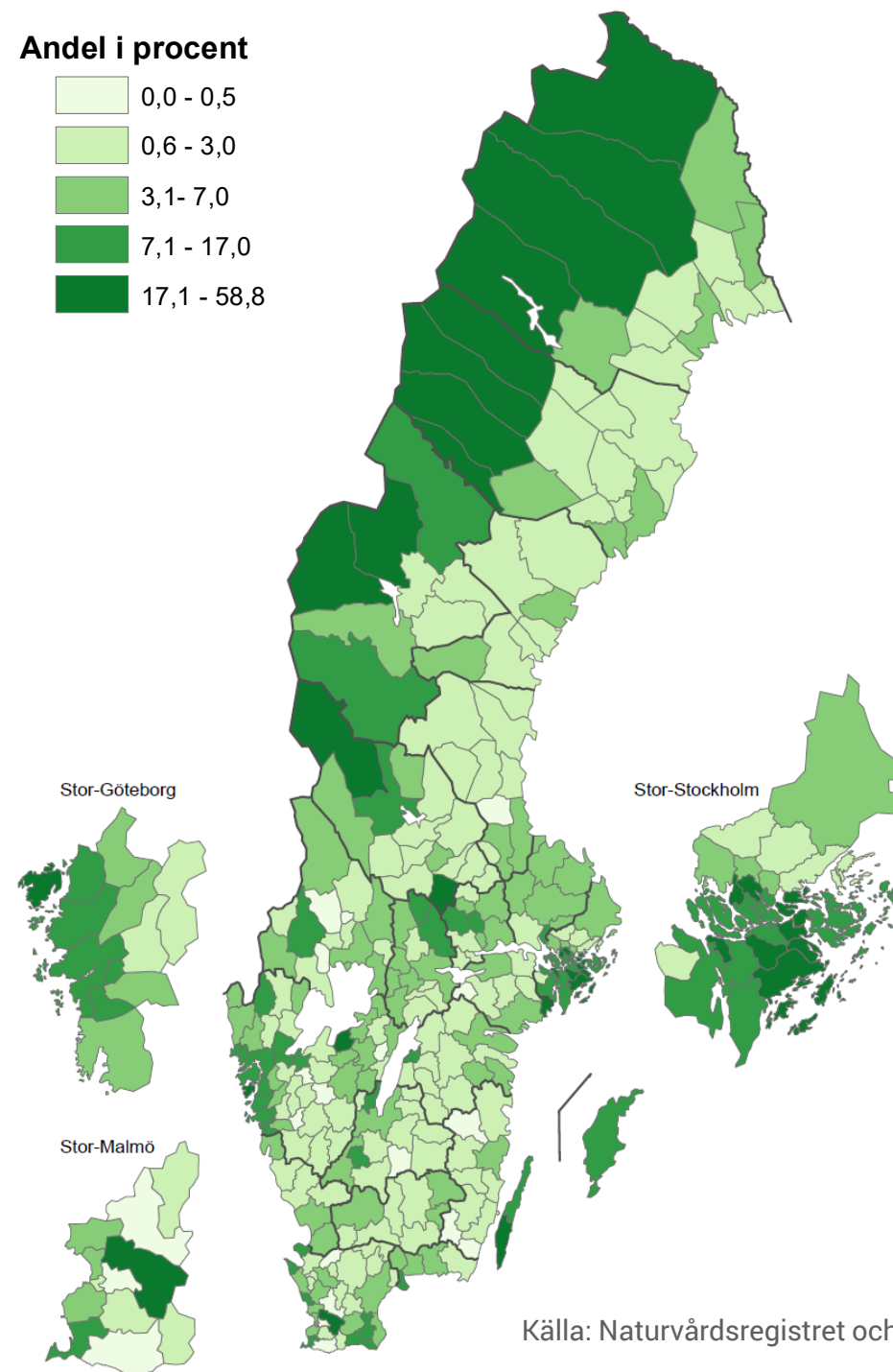
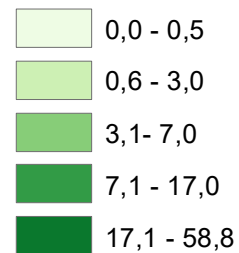
Bakgrundskarta med vatten och kommungräns:
©Lantmäteriet

Karta 3.3. Andel skyddad landareal per kommun, 2023-12-31

Skyddad landareal i nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden (skogliga och övriga), som andel av kommunens hela landareal.

Inga arealer vatten ingår i statistiken.
För statistik över alla kommuner, se Tabellbilaga 1, samt Excelfil på SCB:s webbplats www.scb.se/MI0603.

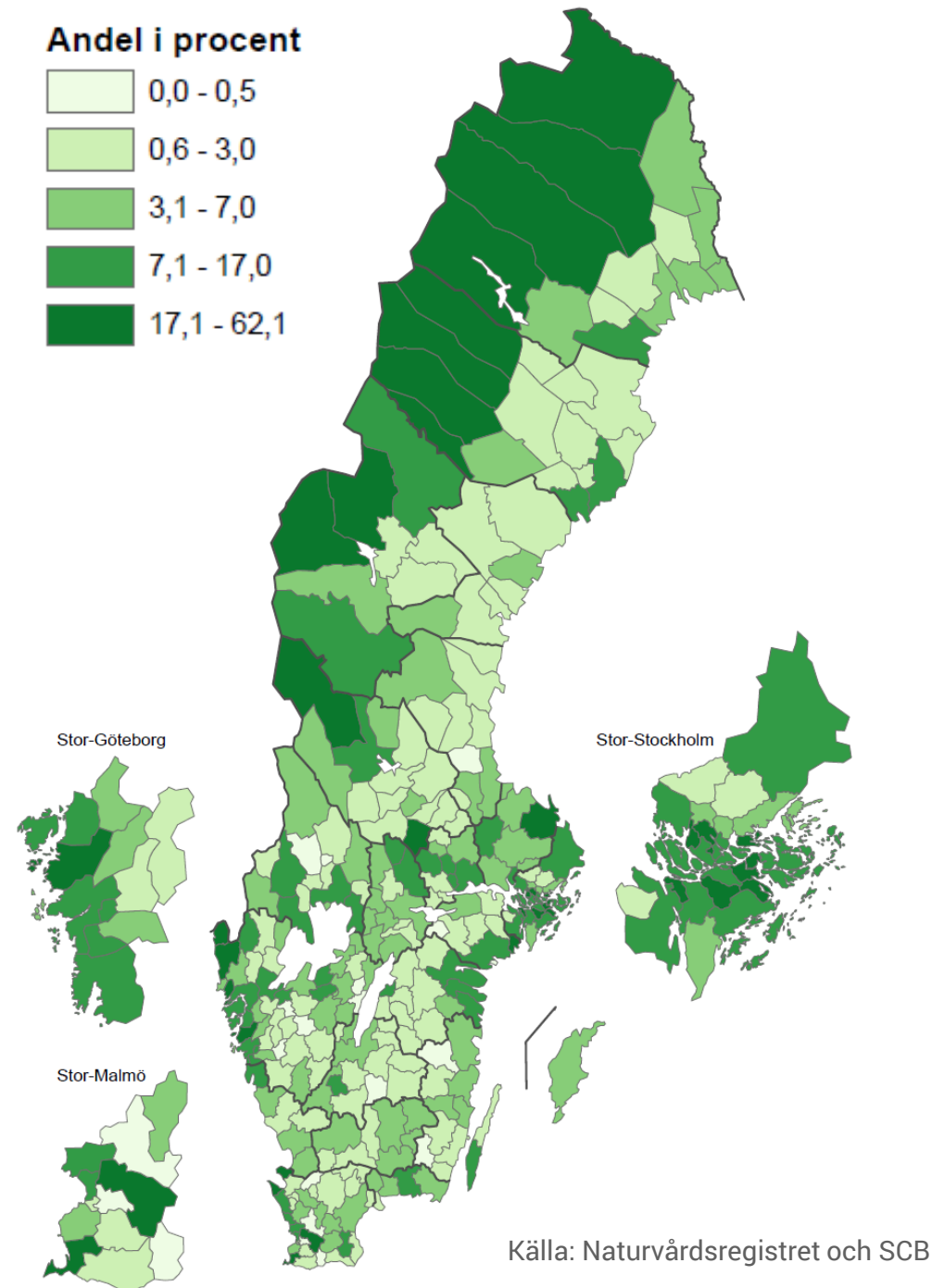
Andel i procent

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Karta 3.5. Andel skyddad totalareal per kommun, 2023-12-31

Skyddad totalareal i nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden (skogliga och övriga), som andel av kommunens hela totalareal.

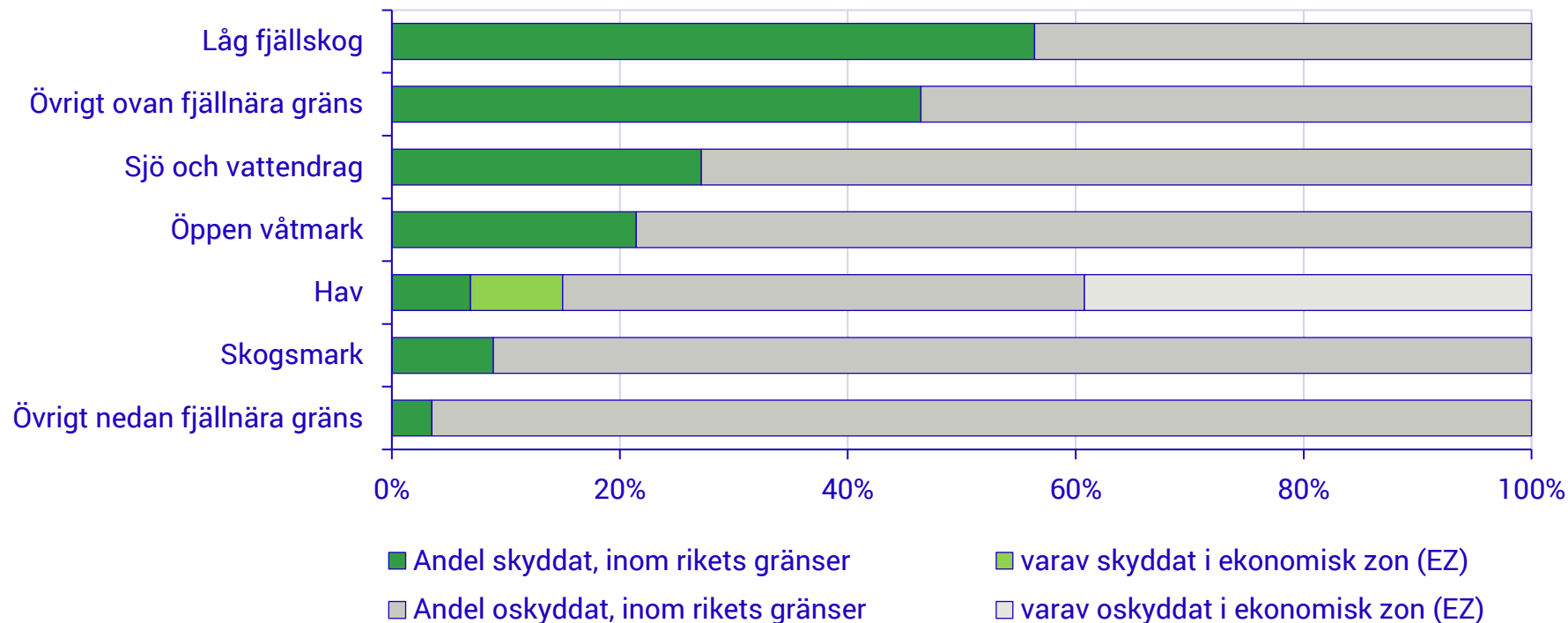
Karta 3.8.De största nya naturreservaten 2023, Norra Borgafjällen och Ronneby blåmusselbankar

Ronneby blåmusselbankar blev gällande redan 2021, men på grund av registertekniska skäl har det inte ingått i statistiken förrän 2023.

Naturtyper

Diagram 4.1. Skyddad natur efter naturtyp. Andel formellt skyddad natur av totala arealer i Sverige och inom Sveriges ekonomiska zon, 2023-12-31

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

Skyddad natur avser här samma instrument som i Tabell 0.1, det vill säga nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden (skogliga och övriga), nationalstadsparken, Natura 2000 (samtliga), naturvårdsavtal, samt inomstatliga överenskommelser om skydd av natur.

Övrig mark ovan eller nedan fjällnära gräns utgörs av åkermark, exploaterad mark och övrig öppen mark med och utan vegetation. I övrig öppen mark med vegetation ingår ängs- och betesmarker, såväl som golfbanor. I exploaterad mark ingår hårdgjorda ytor som parkeringsplatser, byggnader och vägar.

Tabell 4.1. Naturtyper i nationalparker och naturreservat, 2023-12-31

Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

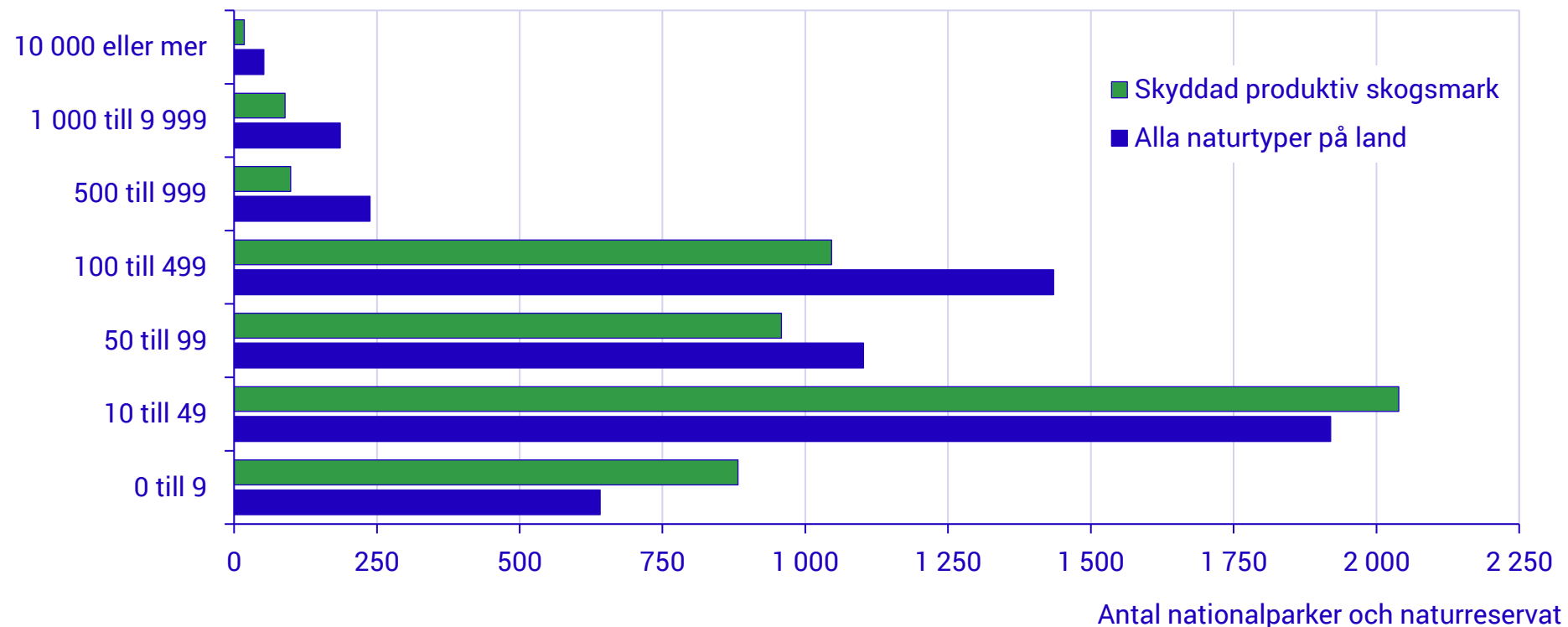
Restriktioner mot skogsbruk avser särskilda föreskrifter mot skogsbruk, formulerade i beslut för nationalparker och naturreservat.

Tabellen görs med hjälp av Nationella marktäckedata (NMD 1.1). Det leder till vissa skillnader i arealer jämfört med statistiken i Tabell 0.1.

Naturtyp	Naturreservat	Nationalparker	Naturreservat och nationalparker	
			Total areal	Med restriktioner mot skogsbruk
Skogsmark				
Tallskog	430 800	27 600	458 400	422 000
Granskog	543 600	17 200	560 900	546 000
Barrblandskog	135 200	9 100	144 200	131 100
Lövblandad barrskog	240 500	9 000	249 500	235 600
Triviallövskog	470 100	31 700	501 800	491 000
Ädellövskog	28 100	1 400	29 500	24 100
Triviallövskog med ädellövsinslag	7 000	100	7 100	4 900
Temporärt ej skog	31 900	600	32 500	23 400
Improduktiv skogsmark	867 300	49 300	916 700	904 600
Produktiv skogsmark	1 019 700	47 300	1 067 100	973 500
<i>varav nedan fjällnära gränsen</i>	576 800	19 700	596 500	503 300
Övrig mark				
Låg fjällskog	474 200	31 400	505 600	
Öppen våtmark	685 500	36 500	722 100	
Åkermark	17 400	0	17 400	
Exploaterad mark	9 100	300	9 400	
Övrig öppen mark ovan fjällnära gräns	994 800	465 900	1 460 700	
Övrig öppen mark nedan fjällnära gräns	89 300	2 800	92 100	
Sjöar och vattendrag	319 400	63 600	383 000	
Hav	730 900	46 000	776 800	
Totalt	5 207 600	743 200	5 950 800	1 878 100

Diagram 4.2. Antal nationalparker och naturreservat per storleksklass, 2023-12-31

Storleksklass areal i hektar

Källa: Naturvårdsregistret, Fastighetskartan och NMD 1.1.

Produktiv skogsmark är beräknad med hjälp av NMD 1.1. "Alla naturtyper på land" är beräknad med hjälp av SCB:s vattenkarta, baserad på Lantmäteriets hydrografidata.

Formellt skyddad skogsmark

Diagram 4.3. Andel skogsmark av total landareal per län, 2021

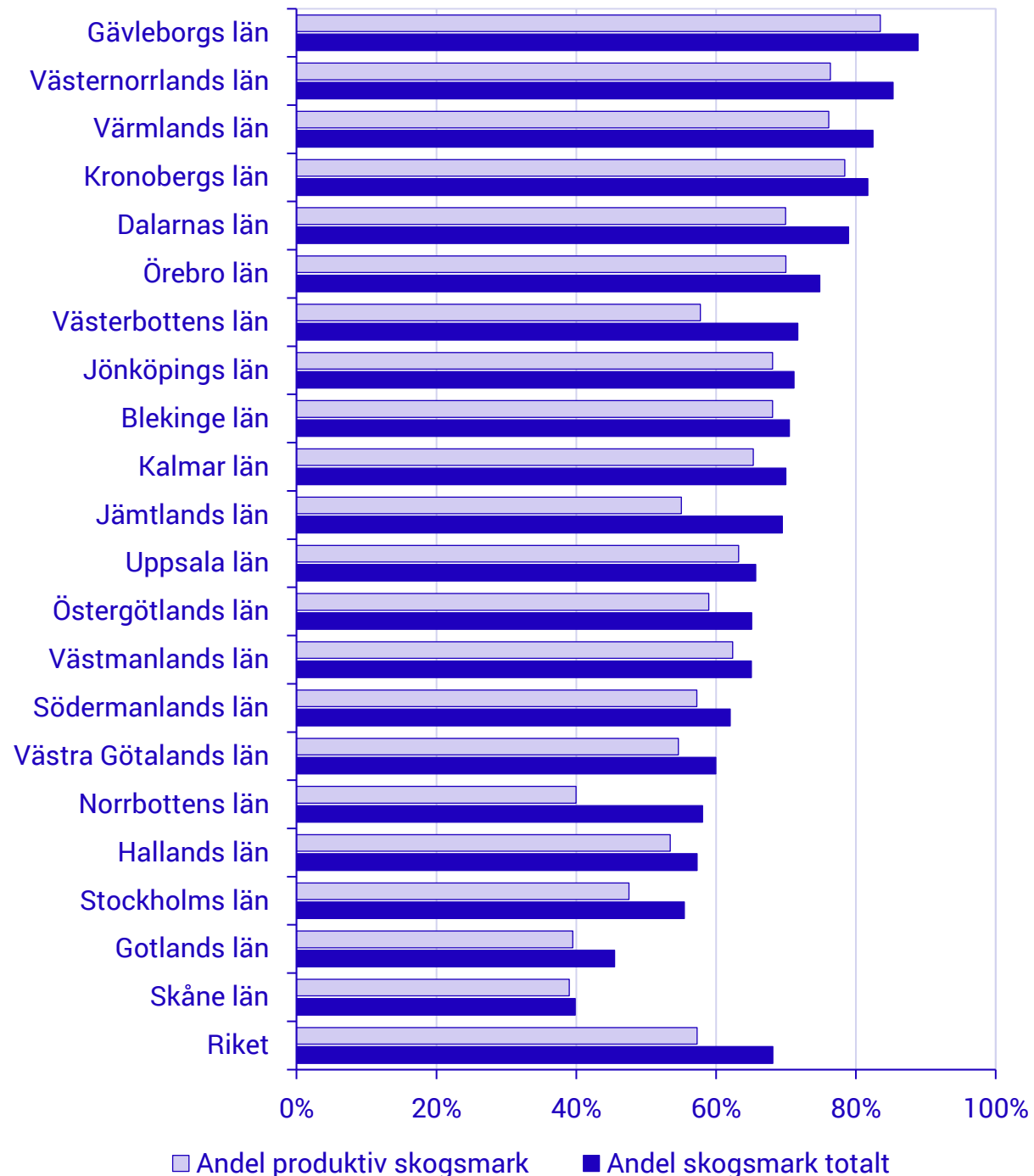
Skogsmark är mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd av mer än fem meter och en kronslutenhet av mer än tio procent, eller förutsättningar att nå denna höjd och kronslutenhet utan produktionshöjande åtgärder.

Produktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år.

Improduktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder **inte** kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år. Med andra ord är det skogsmark som inte är produktiv enligt ovanstående definition.

Källa: SLU Riksskogstaxeringen.

Femårsmedelvärde för perioden 2019 till 2023, där 2021 är mittenår.

Figur 4.1 och 4.2. Överlapp inom formellt skyddad skogsmark

Miljöbalken, permanent formellt skydd som är gällande (har laga kraft)

Nationalparker och skogliga biotopskyddsområden i sin helhet. De delar av gällande naturreservat som har föreskrifter mot skogsbruk.

Jordabalken, tidsbestämt formellt skydd

Naturvårdsverkets naturvårdsavtal, Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, Ekoparker och Vitryggsavtal (endast NO/NS-bestånden)

Miljöbalken, permanent formellt skydd som är gällande (har laga kraft)

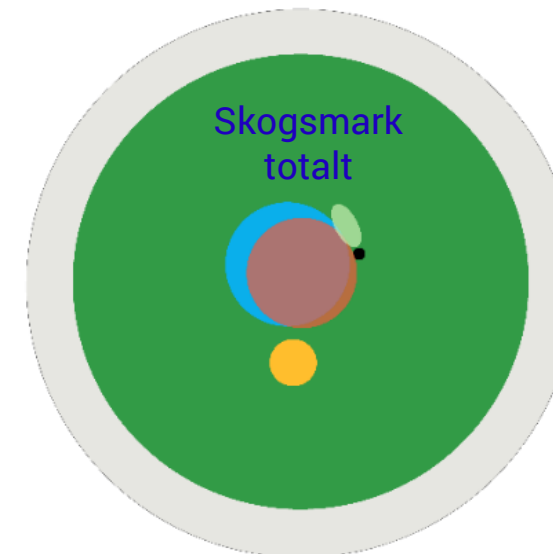
Natura 2000-områden av typen *Sites of Community Interest* (SCI), Habitatdirektivet. Endast områden med utpekade skogshabitat och delar som karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskarteringen NNK.

Inomstatliga överenskommelser, Fortifikationsverket

Överenskommelse från 2010 mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket avseende särskilt värdefulla naturskogsområden på Fortifikationsverkets marker.

Beslut ej laga kraft, samt markersättningar för blivande naturreservat

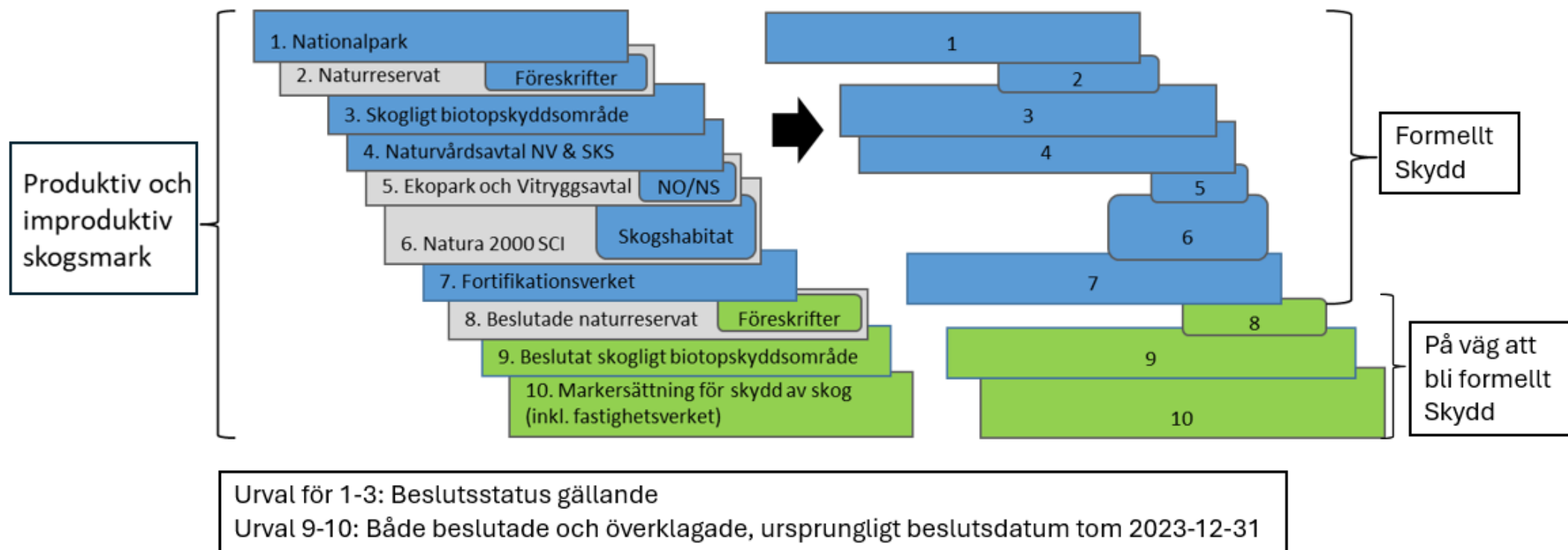
Beslut, ej laga kraft för naturreservat och biotopskyddsområden. Markersättningar för blivande naturreservat. Inkluderar köp, intrångsersättning och bidrag för bildande av naturreservat. Avser områden som är på väg att skyddas formellt, men som befinner sig i ett delsteg i processen. Områden på Fastighetsverkets mark, efter samråd 1 april 2010, ingår här.

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Storleken på cirklarna motsvarar de faktiska arealerna. Den gula cirkeln visar endast beslut utan laga kraft och markersättningar som inte överlappar övriga instrument.

Figur 8.1. Exkludering av överlappande arealer skogsmark

Tabell 4.8. Formellt skyddad skogsmark med överlappande arealer. 2023-12-31

Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

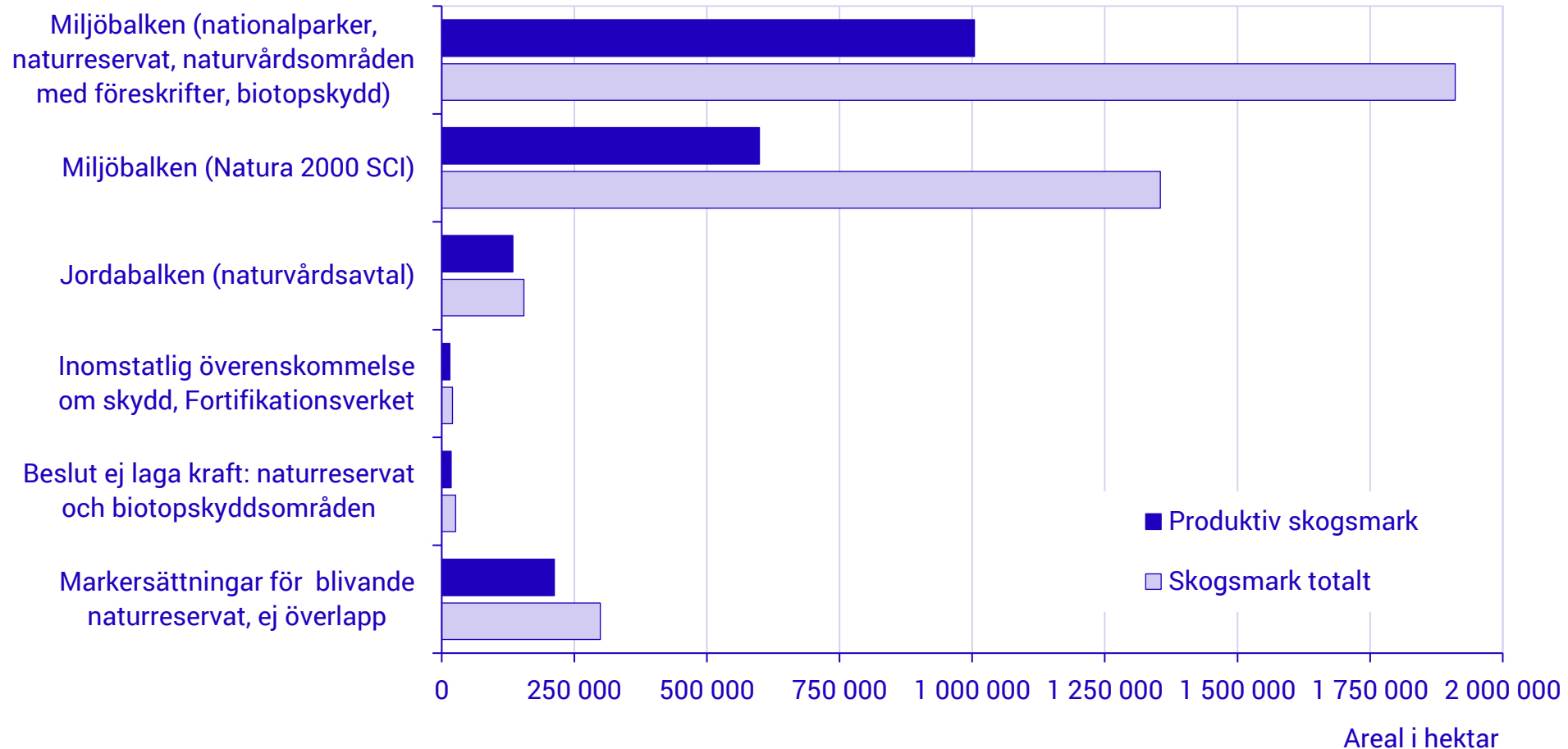
Instrument för skydd	Produktiv skogsmark		Skogsmark totalt	
	Areal i hektar	Andel av all produktiv skogsmark	Areal i hektar	Andel av all total skogsmark
Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd	1 004 100	4,4%	1 910 600	7,1%
Miljöbalken: Natura 2000 SCI	598 900	2,6%	1 354 700	5,0%
Jordabalken: Naturvårdsavtal	134 100	0,6%	155 200	0,6%
Inomstatlig överenskommelse om skydd med Fortifikationsverket	15 200	0,1%	20 200	0,1%
Beslut ej laga kraft: naturreservat och biotopskyddsområden	18 100	0,1%	26 200	0,1%
Markersättningar för blivande naturreservat, ej överlapp	212 300	0,9%	299 200	1,1%
Totalt utan överlappande arealer	1 405 800	6,1%	2 476 800	9,2%

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Arealerna är inklusive överlappande arealer mellan instrument. Endast värden på raderna "Markersättningar för blivande naturreservat, ej överlapp" och "Totalareal utan överlappande arealer" är rensade från överlapp.

Diagram 4.4. Formellt skyddad skogsmark med överlappande arealer. 2023-12-31

Tabell 4.9. Formellt skyddad skogsmark utan överlappande arealer. 2023-12-31
 Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Instrument för skydd	Produktiv skogsmark		Skogsmark totalt	
	Areal i hektar	Andel av all produktiv skogsmark	Areal i hektar	Andel av all total skogsmark
Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd	1 004 100	4,4%	1 910 600	7,1%
Miljöbalken: Natura 2000 SCI	34 900	0,2%	82 300	0,3%
Jordabalken: Naturvårdsavtal med Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen	33 500	0,1%	38 700	0,1%
Jordabalken: Naturvårdsavtal av typ ekoparker och vitryggsavtal	93 100	0,4%	108 000	0,4%
Inomstatlig överenskommelse om skydd med Fortifikationsverket	14 500	0,1%	19 400	0,1%
Beslut ej laga kraft och markersättningar	225 700	1,0%	317 800	1,2%
Totalt utan överlappande arealer	1 405 800	6,1%	2 476 800	9,2%

Diagram 4.5 och 4.6. Formellt skyddad skogsmark utan överlapp mellan instrument, 2023-12-31

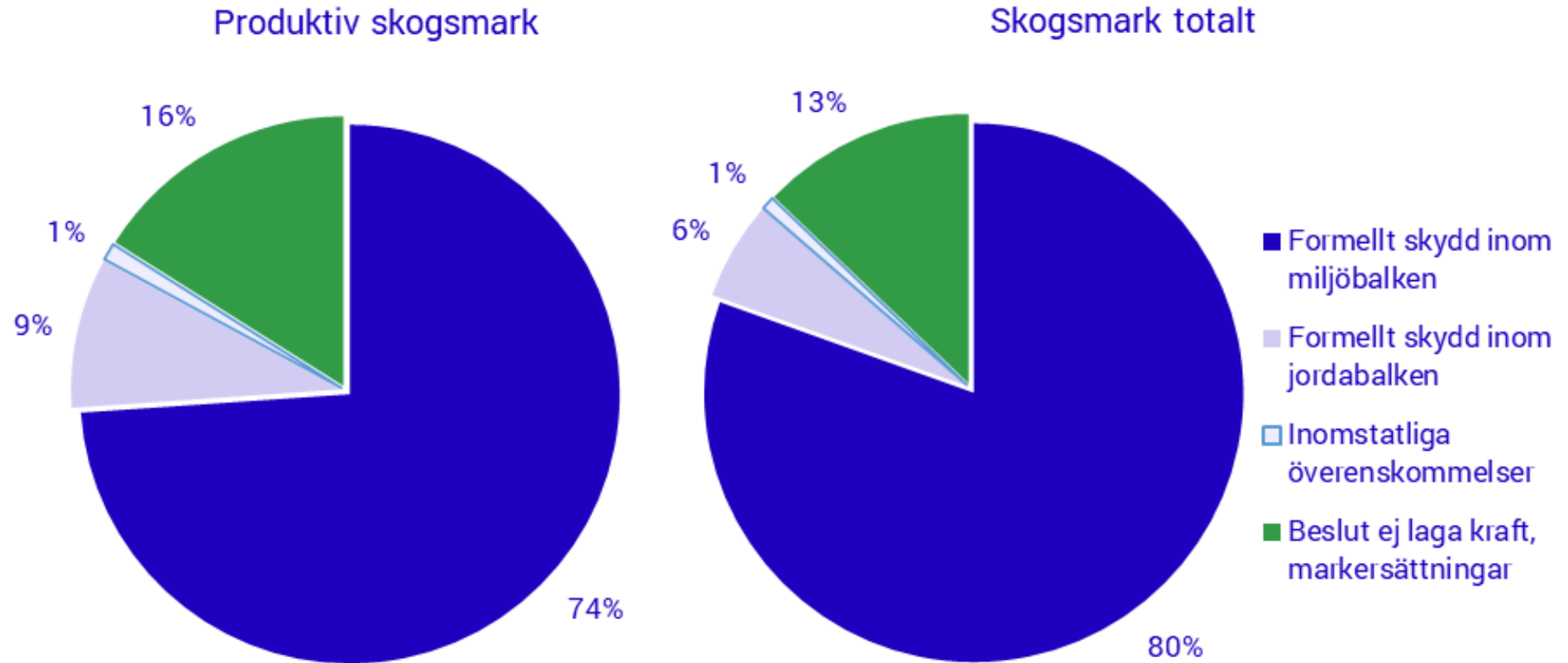

Diagram 4.7. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen 2023-12-31 Utan överlapp mellan instrument

- Beslut ej laga kraft och markersättningar för blivande naturreservat
- Inomstatlig överenskommelse om skydd, Fortifikationsverket
- Ekoparker och Vitryggsavtal
- Naturvårdsavtal (Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen)
- Natura 2000
- Nationalparker, naturreservat, skogliga biotopskydd

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

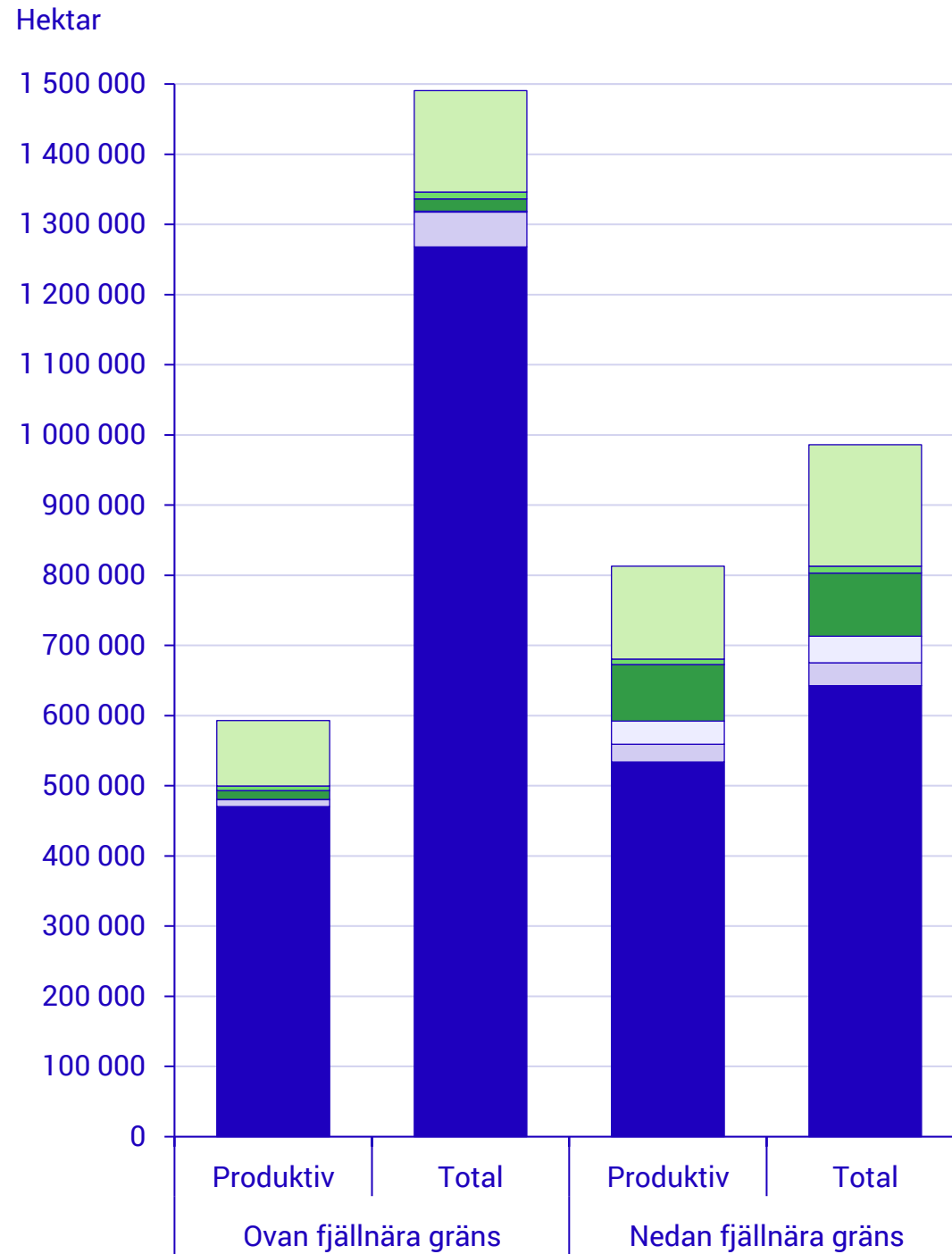
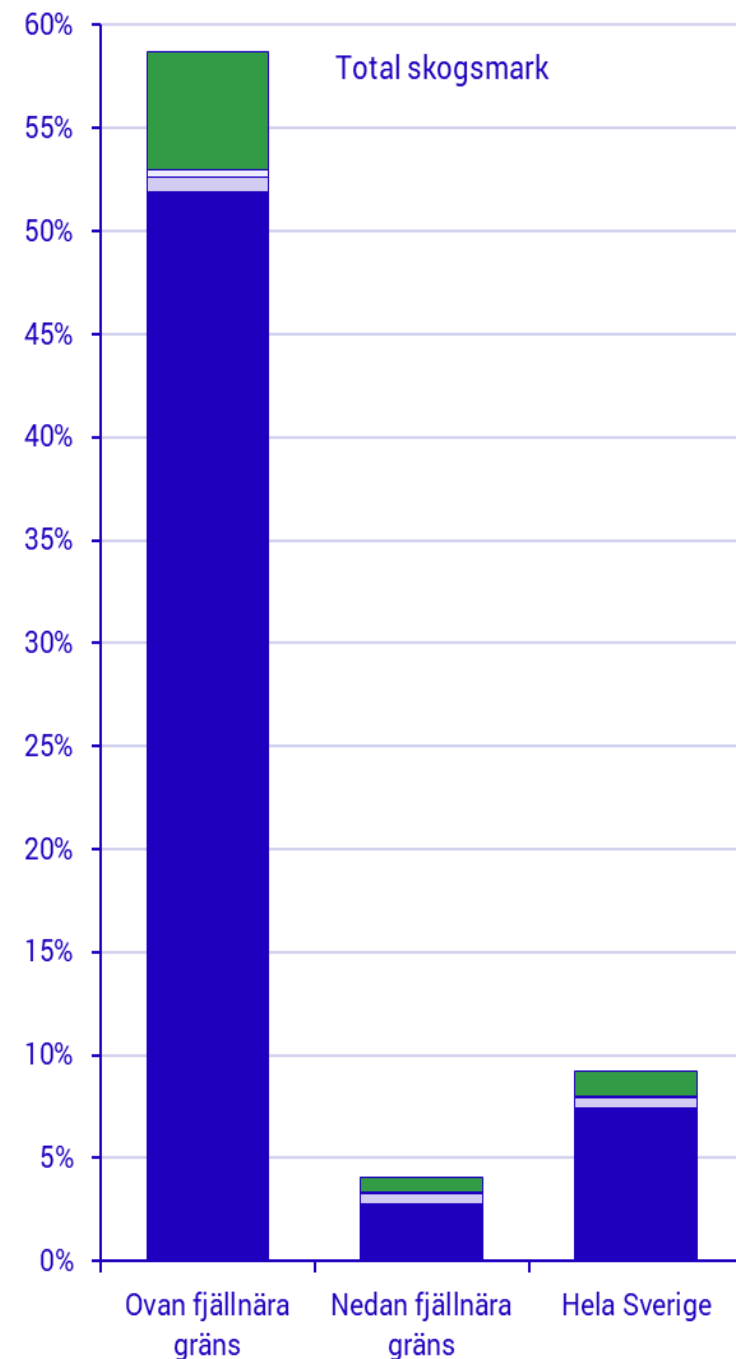
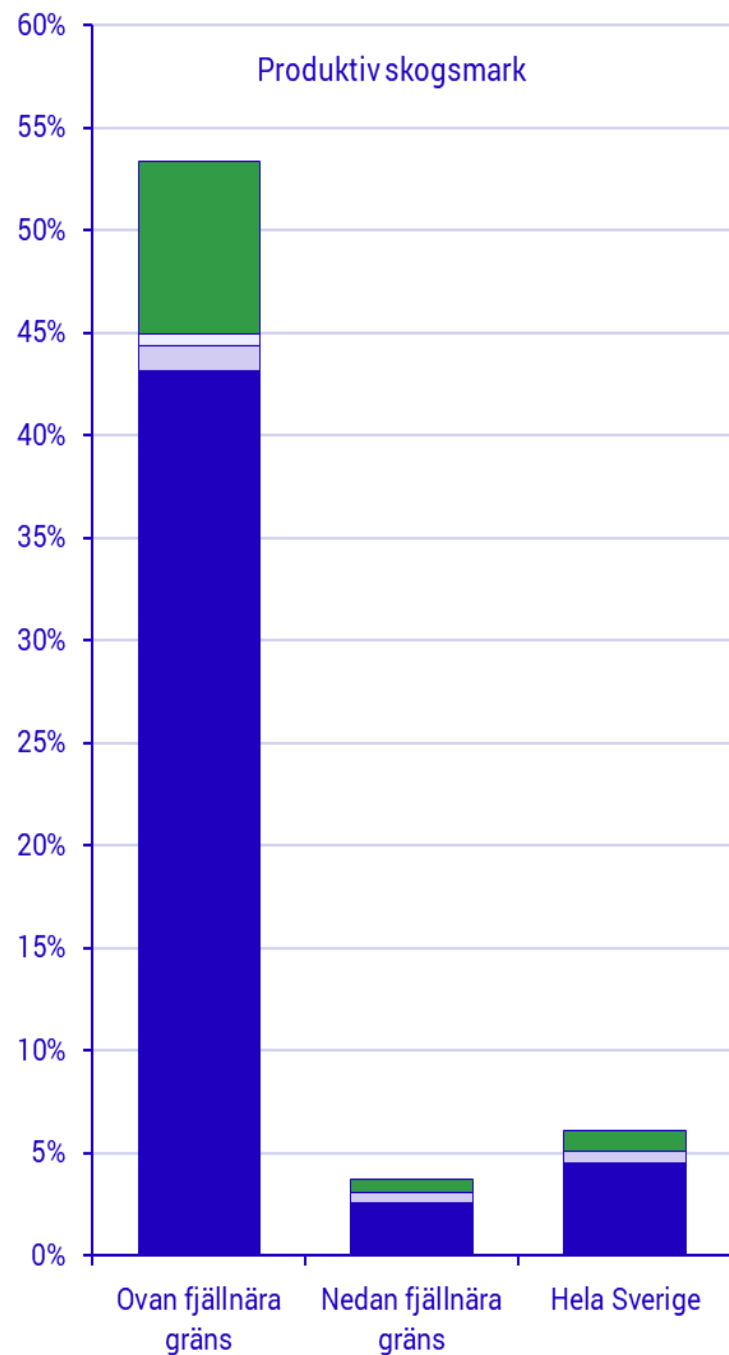

Diagram 4.8 och 4.9. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen, andel av totala arealer skogsmark. 2023-12-31

Utan överlapp mellan instrument

- Beslut ej vunnit laga kraft och markersättningar
- Inomstatliga överenskommelser
- Tidsbestämt formellt skydd inom jordabalken
- Långsiktigt formellt skydd inom miljöbalken

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Karta 4.2. Formellt skyddad skogsmark per region, andel av total skogsmarksareal 2023-12-31

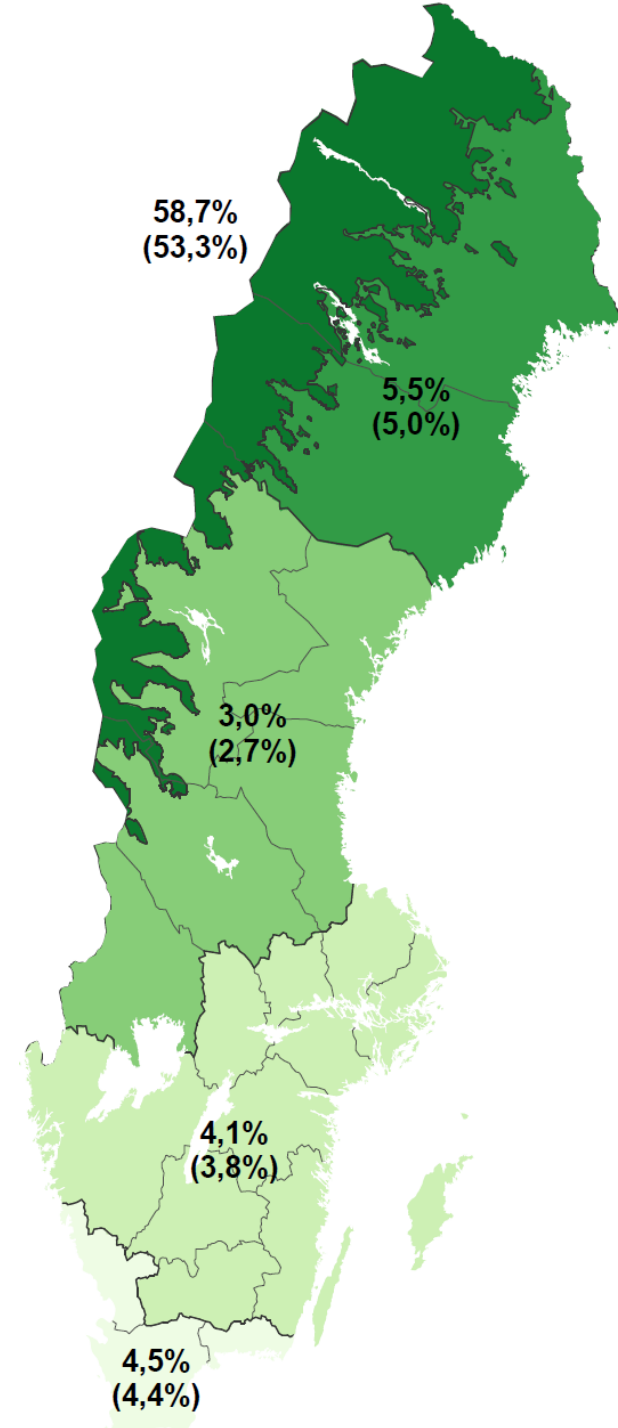
Utan överlapp mellan instrument

Andel i procent:

- Skyddad skogsareal av total skogsareal per region
- Skyddad produktiv skogsareal av total produktiv skogsareal per region (visas inom parentes)

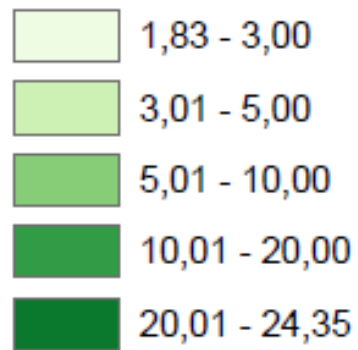
Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

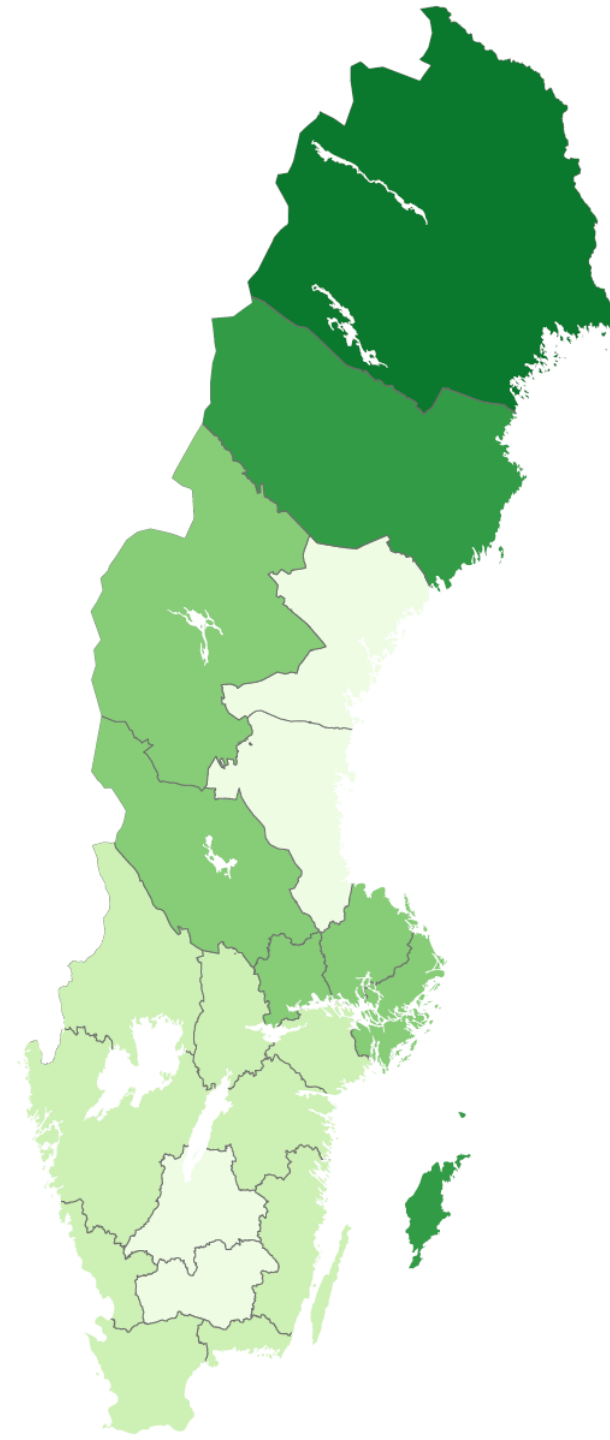
Karta 4.3. Formellt skyddad skogsmark per län, andel av total skogsmarksareal 2023-12-31

Utan överlapp mellan instrument

Andel i procent:
- Skyddad skogsareal av total skogsareal per län

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Skydd av marina miljöer

Tabell 4.13. Skydd av marina miljöer, regionala havsområden, 2023-12-31

Hektar är avrundat till jämna 100-tal

Regionalt havsområde	Areal skyddat hav, i hektar	Andel av total havsyta
Västerhavet	440 800	32%
Östersjön	1 537 600	17%
Bottniska viken	278 300	5%
Totalt, inklusive ekonomisk zon	2 256 700	15%

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

I SCB:s statistik över skydd av marina miljöer ingår:

- Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopskydds-områden i marin miljö, med syften och föreskrifter kopplade till den marina miljön.

- Natura 2000-områden med utpekade marina habitat 1110–1180, 1610–1630, 1650 och 8330.

Endast områden som är utpekade enligt EU:s naturvårdsdirektiv, så kallade Natura 2000-områden, kan sträcka sig utanför territorialgränsen och in i Sveriges ekonomiska zon, eftersom det där saknas möjlighet att bilda naturreservat enligt svensk lag.

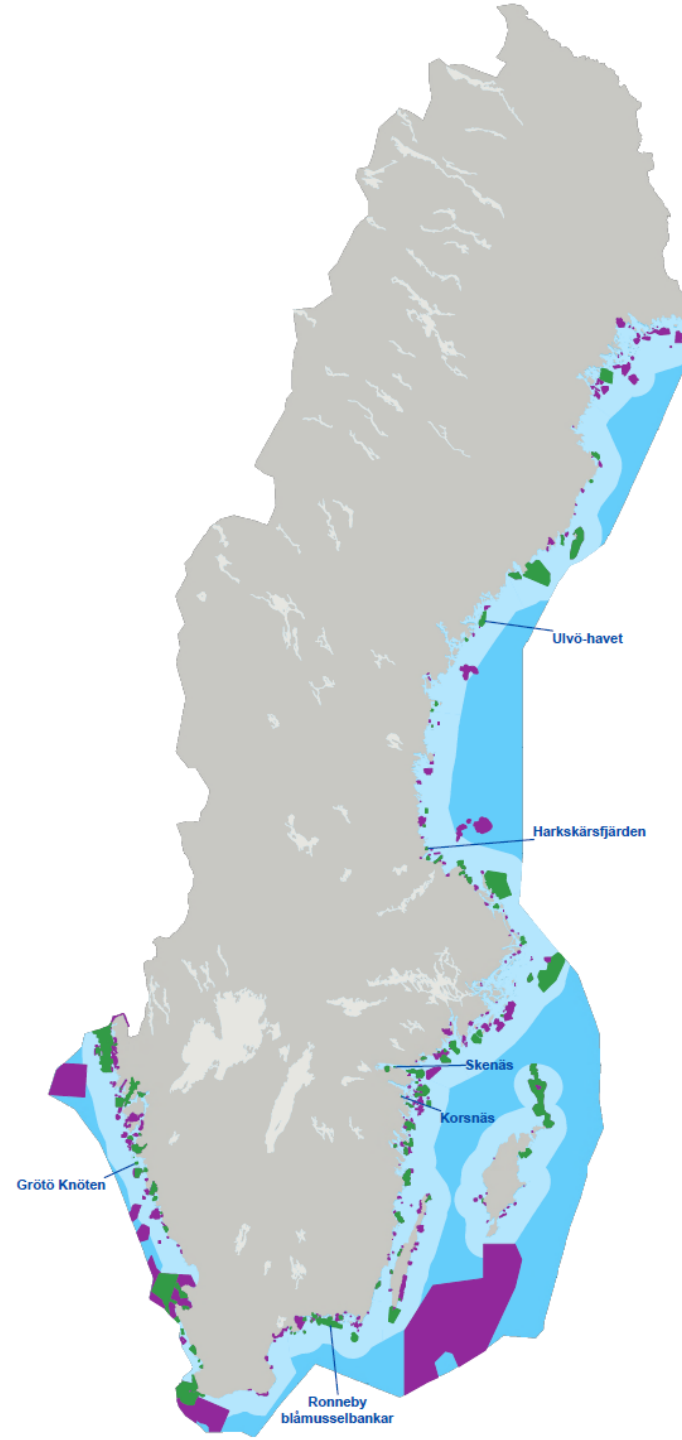
Karta 4.4. Skydd av marina miljöer 2023-12-31

- Marina nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopsskyddsområden
- Marina Natura 2000-områden (utpekade marina habitat 1110-1180, 1610-1630, 1650 och 8330).
- Ekonomisk zon
- Territorialvatten och inlandsvatten

Områden ser större ut pga påläggning av yttergräns. Nationalpark, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopsskyddsområden kan överlappa Natura 2000-områden.

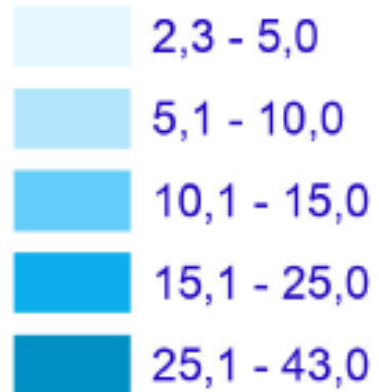
Nya marina naturreservat är namnsatta.

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1

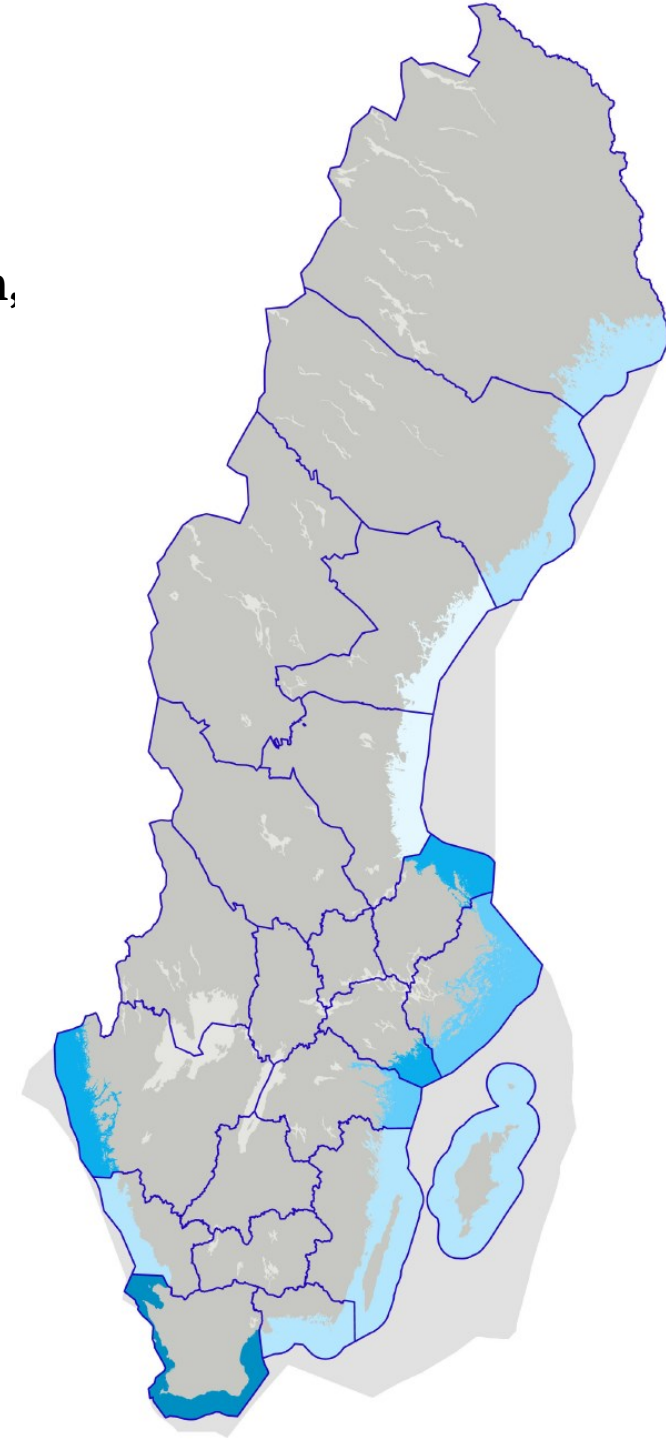

Karta 4.5. Skyddad natur i marin miljö, efter län, 2023-12-31

Andel i procent

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1

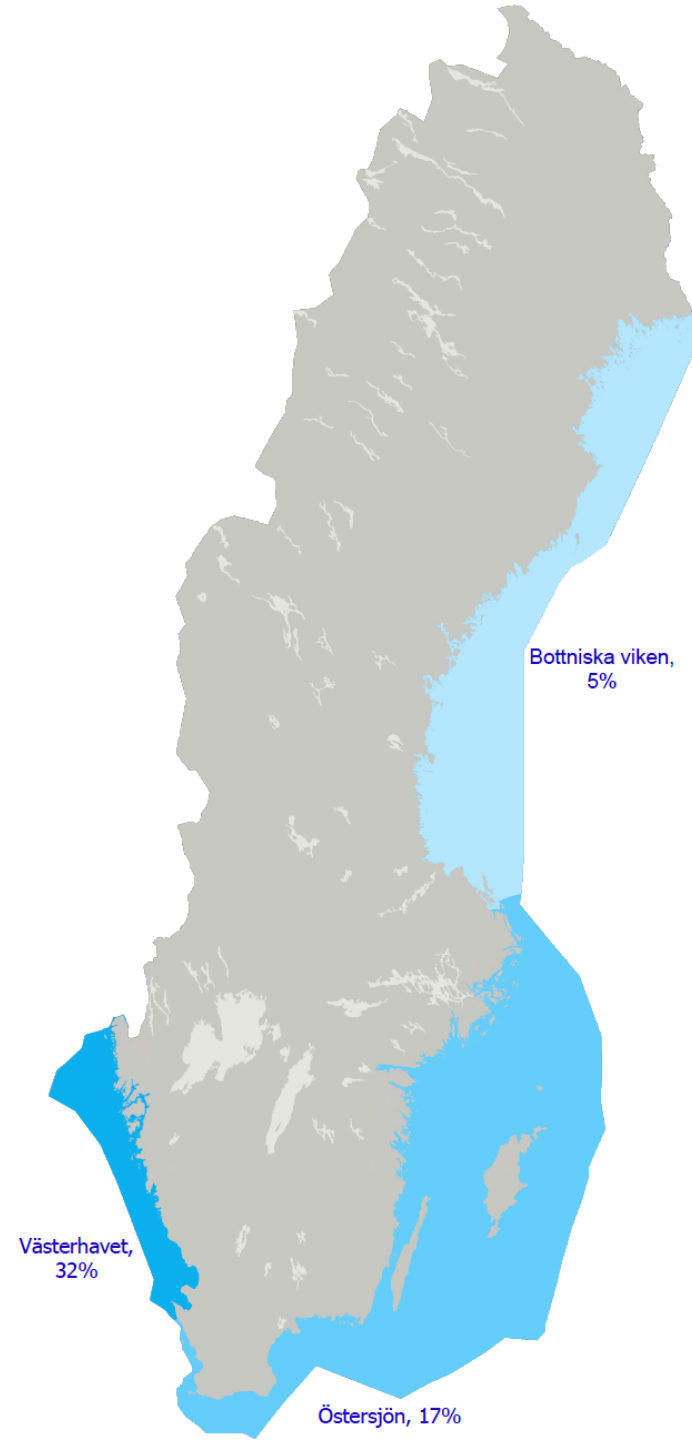
Karta 4.6. Skyddad natur i marin miljö, efter regionalt havsområde, 2023-12-31

Regionala havsområden är Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. De regionala havsområdena inkluderar den ekonomiska zonen.

Med skydd av marina miljöer avses:

- Marina nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopsskyddsområden
- Marina Natura 2000-områden (utpekade marina habitat 1110-1180, 1610-1630, 1650 och 8330).

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1

Tabell 4.15. Nya naturreservat i marin miljö, 2023-12-31

Hektar är avrundat till jämna 10-tal.

Namn	Län	Ursprungligt gällandeår	Havsvattenareal i hektar
Ronneby blåmusselbankar	Blekinge län	2021*	14 170
Ulvö-havet	Västernorrlands län	2023	5 800
Harkskärsfjärden	Gävleborgs län	2023	190
Skenäs	Östergötlands län	2023	70
Korsnäs	Östergötlands län	2023	10
Grötö Knöten	Västra Götalands län	2023	10

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

* Sent registrerad

En fullständig förteckning över de marina reservaten finns i Excelformat på SCB:s webbplats: www.scb.se/mi0603

Tabell 4.17. Sveriges tio största nationalparker och naturreservat i marin miljö, 2023-12-31

Hektar är avrundat till jämna 10-tal.

Namn	Län	Havsareal i hektar
Svenska Högarna	Stockholms län	60 860
Skånska Kattegatt	Skåne län	58 600
Salvoren-Kopparstenarna	Gotlands län	56 030
Gräsö östra skärgård	Uppsala län	53 330
Örefjärden-Snöanskärgården	Västerbottens län	46 830
Falsterbohalvöns havsområde	Skåne län	41 240
Kosterhavets nationalpark	Västra Götalands län	37 960
Holmöarna	Västerbottens län	20 580
Väderöarna	Västra Götalands län	18 090
Kallfjärden	Norrbottnens län	15 630

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

En fullständig förteckning över de marina reservaten finns i Excelformat på SCB:s webbplats: www.scb.se/mi0603

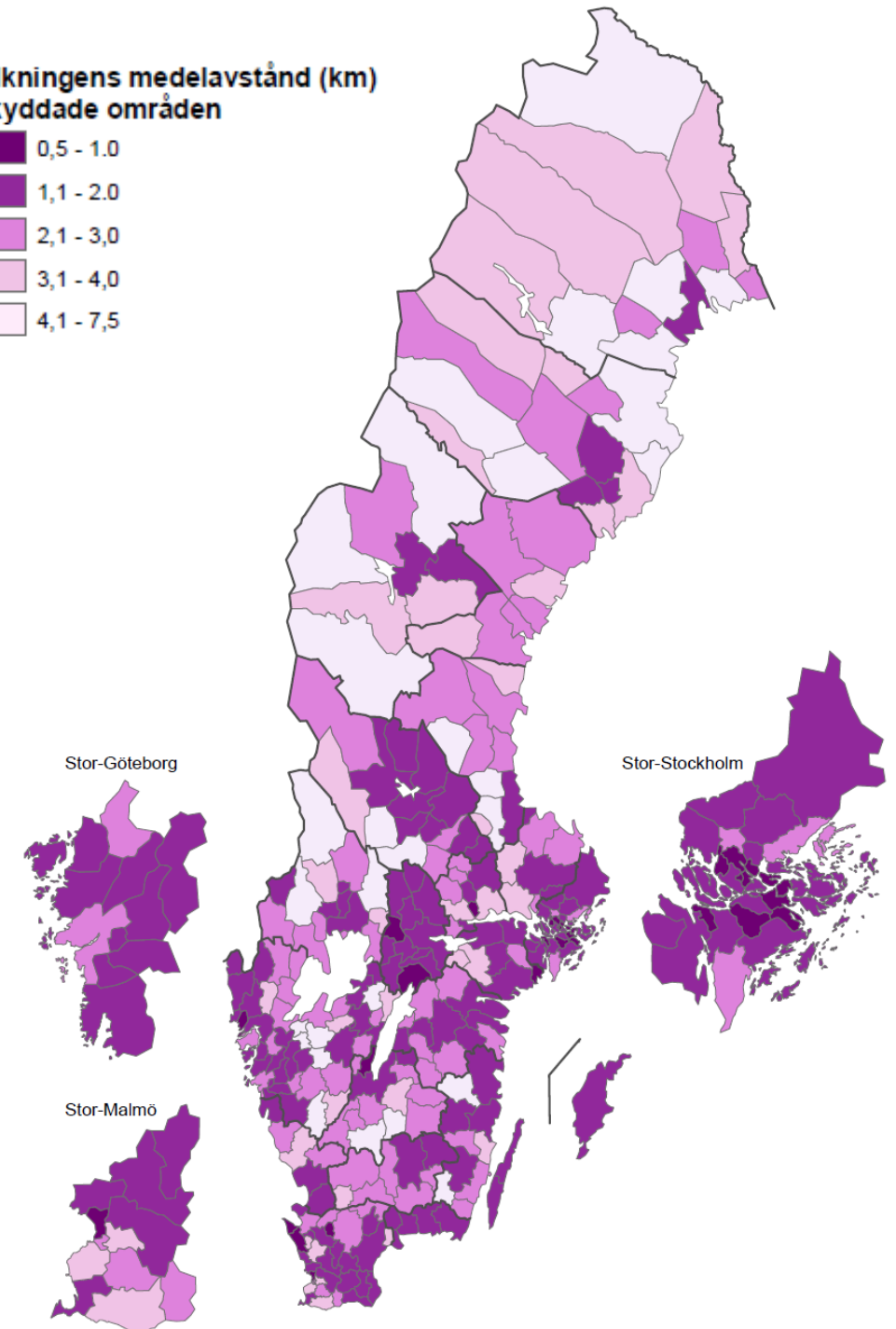
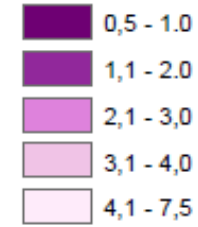
Befolkning och tillgänglighet

Karta 5.1. Befolkningens medelavstånd till skyddad natur, per kommun. 2023-12-31

Skyddad natur avser här nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden och Kungliga nationalstadsparken

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Befolkningens medelavstånd (km) till skyddade områden

Tabell 5.3. Tio-i-topp: Andel skyddad landareal i och omkring tätorter, 2023-12-31
Skyddad landareal inom statistiska tätorter 2020, med ett 3 kilometer brett omland.

Tätortskod	Tätortsbeteckning	Län	Andel skyddad landareal
0186TC102	Lidingö	Stockholms län	37%
0180TC101	Stockholm	Stockholms län	23%
0125TC102	Ekerö	Stockholms län	22%
0380TC125	Uppsala	Uppsala län	20%
0163TC103	Upplands Väsby och Sollentuna	Stockholms län	18%
1401TC108	Mölnlycke	Västra Götalands län	18%
0127TC103	Tumba	Stockholms län	18%
2580TC115	Luleå	Norrbottens län	17%
0192TC103	Nynäshamn	Stockholms län	16%
0181TC108	Södertälje	Stockholms län	15%

Källa: Naturvårdsregistret och SCB.

Statistiken avser skyddad natur inom SCB:s statistiska tätorter 2020 med minst 10 000 invånare, samt i en zon på 3 kilometer från tätortsgräns. Inga arealer vatten ingår i landarealen.

Beslut, förvaltning och kostnader

Tabell 6.2. Tio-i-topp: Störst antal kommunalt inrättade naturreservat och naturvårdsområden. 2023-12-31

Län	Kommun	Antal områden efter beslutande myndighet	
		Kommun	Länsstyrelse
Örebro län	Örebro	19	37
Dalarnas län	Leksand	17	18
Dalarnas län	Gagnef	16	14
Stockholms län	Nacka	16	1
Skåne län	Lomma	13	2
Stockholms län	Huddinge	11	1
Stockholms län	Stockholm	11	0
Dalarnas län	Falun	10	26
Stockholms län	Södertälje	10	16
Skåne län	Helsingborg	10	12

Källa: Naturvårdsregistret och SCB.

Sveriges officiella
statistik

Tabell 6.3. Tio-i-topp: Störst areal i kommunalt inrättade naturreservat och naturvårdsområden. 2023-12-31

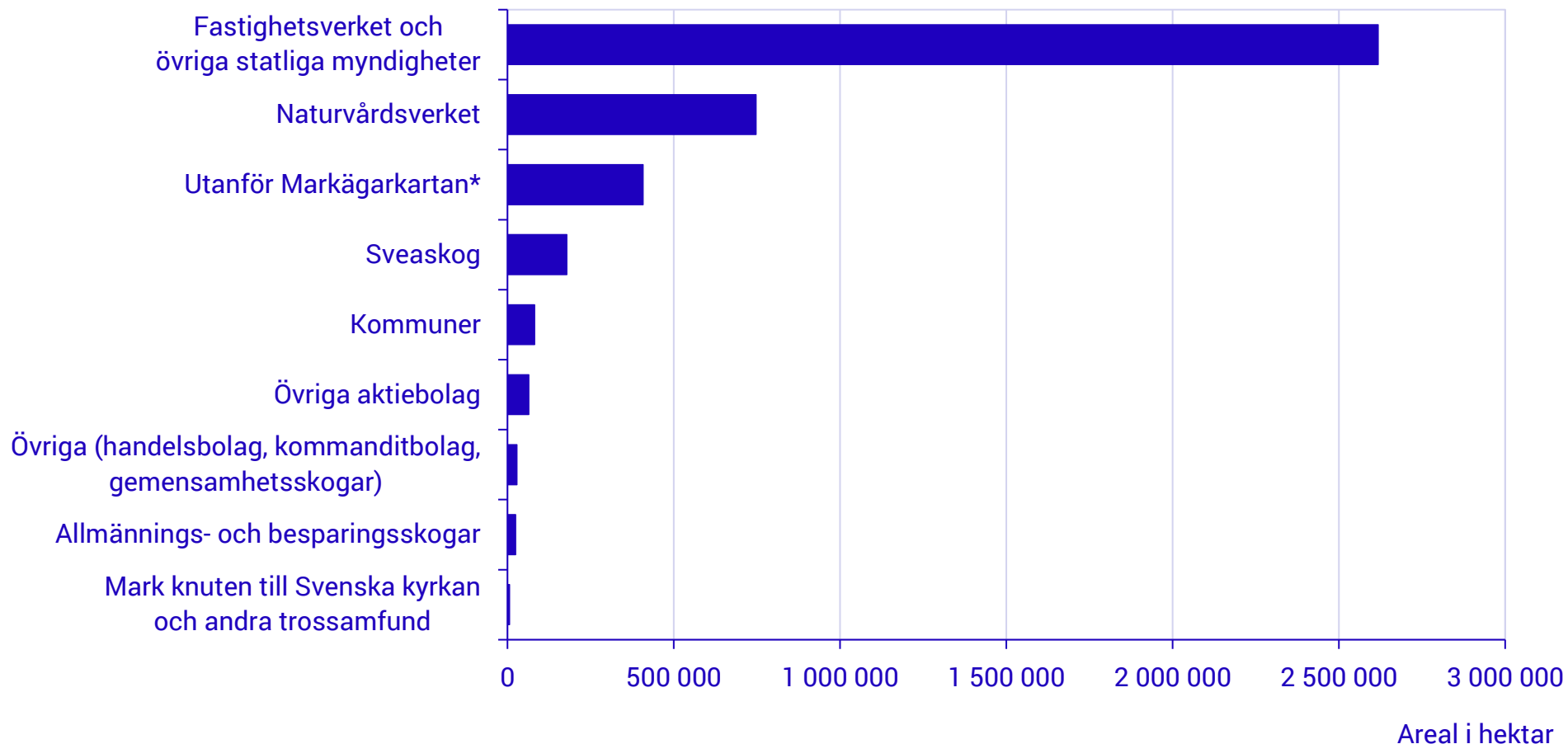
Län	Kommun	Totalareal i hektar efter beslutande myndighet	
		Kommun	Länsstyrelse
Stockholms län	Huddinge	5 421	4
Uppsala län	Uppsala	4 634	4 082
Skåne län	Helsingborg	3 818	907
Stockholms län	Nacka	2 630	3
Uppsala län	Tierp	2 530	11 136
Örebro län	Örebro	2 449	3 732
Norrbottens län	Luleå	2 404	25 564
Stockholms län	Stockholm	2 093	0
Kronobergs län	Växjö	1 646	5 243
Östergötlands län	Linköping	1 587	1 371

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Överlappande arealer är inte borträknade.

Sveriges officiella
statistik

Diagram 6.1. Markägare i naturreservat, totalareal, 2023-12-31

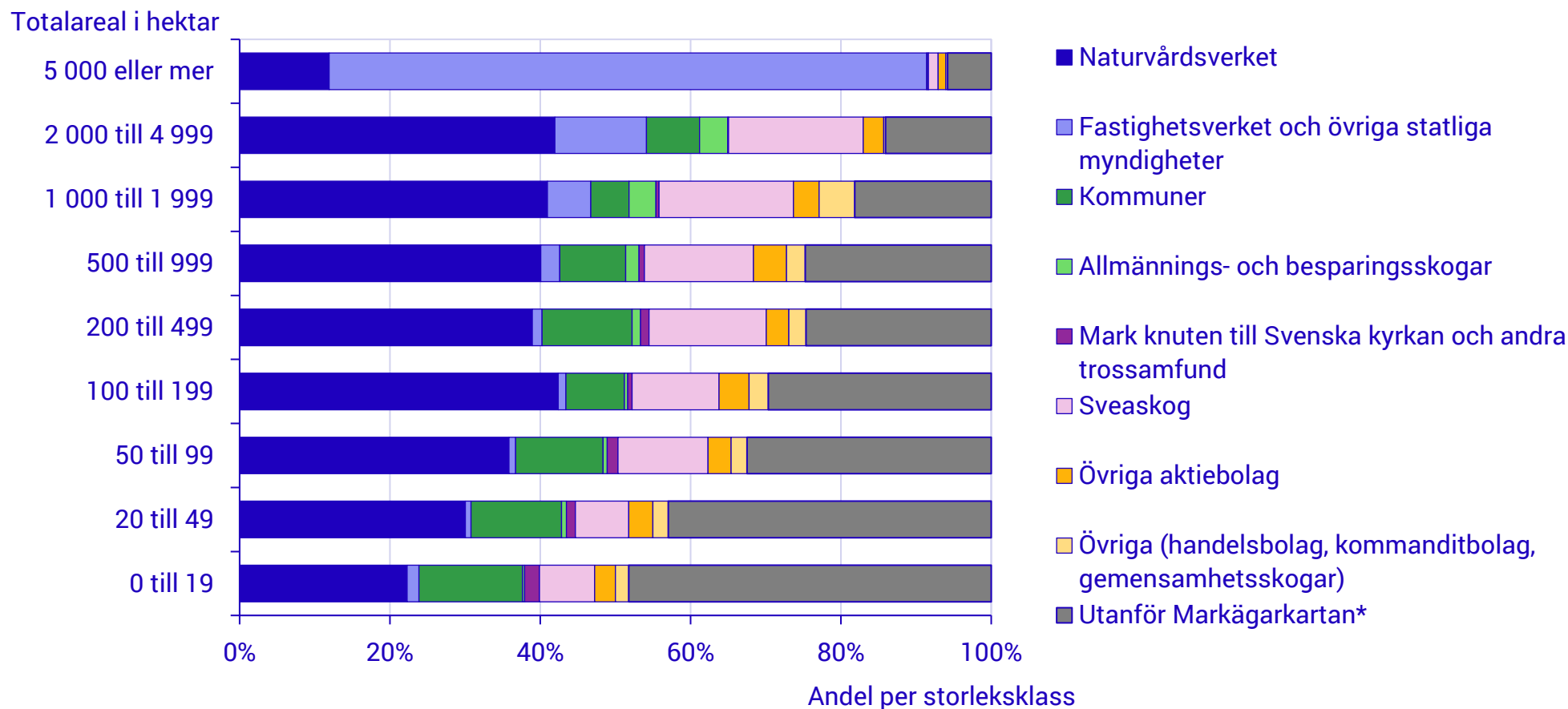

Källa: Markägarkartan 2023, NMD 1.1 och Naturvårdsregistret.

Statistiken avser naturreservat med gällandedatum till och med 2023-12-31.

* Utanför Markägarkartan avser Fortifikationsverket, privata skogsägare och markägare som taxerar mindre än 1000 hektar skogsmark.

Diagram 6.2. Markägare i naturreservat efter storleksklass, 2023-12-31

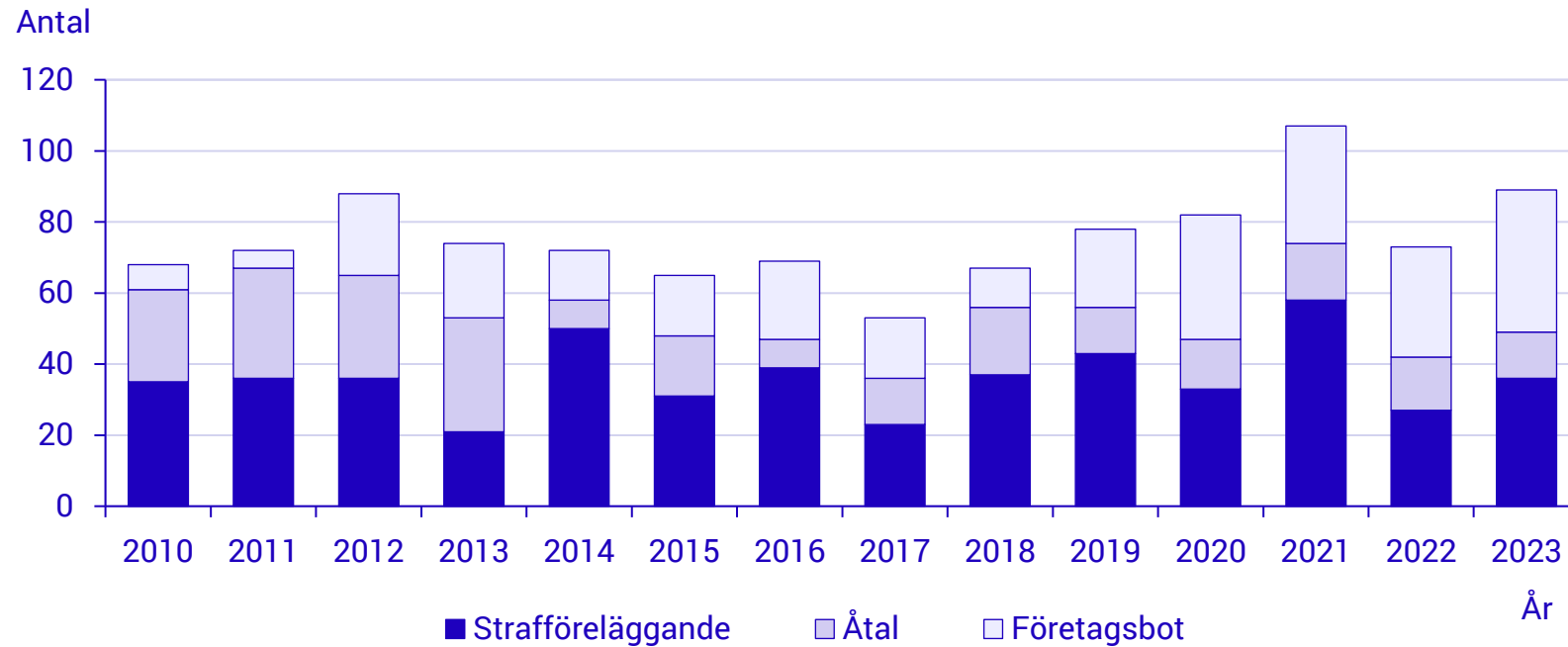
Källa: Markägarkartan 2023, NMD 1.1 och Naturvårdsregistret.

Statistiken avser naturreservat med gällandedatum till och med 2023-12-31.

* Utanför Markägarkartan avser Fortifikationsverket, privata skogsägare och markägare som taxerar mindre än 1000 hektar skogsmark.

Diagram 6.3. Antal brottsmisstankar avseende brottskod 8015 "Brott mot områdesskydd, förseelse mot områdesskydd", 2010 till 2023

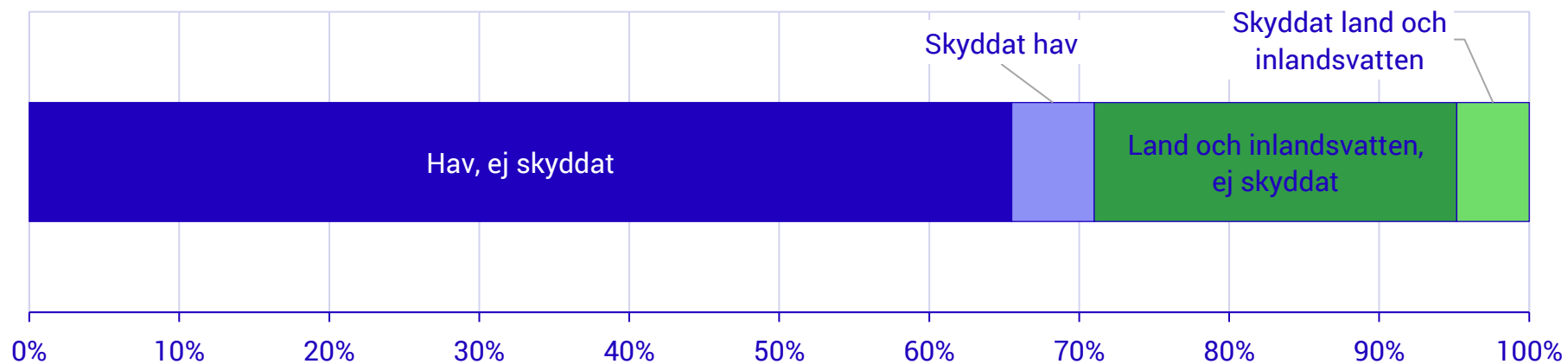

Källa: Åklagarmyndigheten

Internationell statistik och rapportering

Diagram 7.1. Skyddad natur i världen, maj 2020

Källa: Protected Planet Report 2020, WDPA.

Andelar avser hela jordklotets yta, enligt statistik från WDPA.

Diagram 7.2. Skyddad natur inom EU, Schweiz och Norge 2021

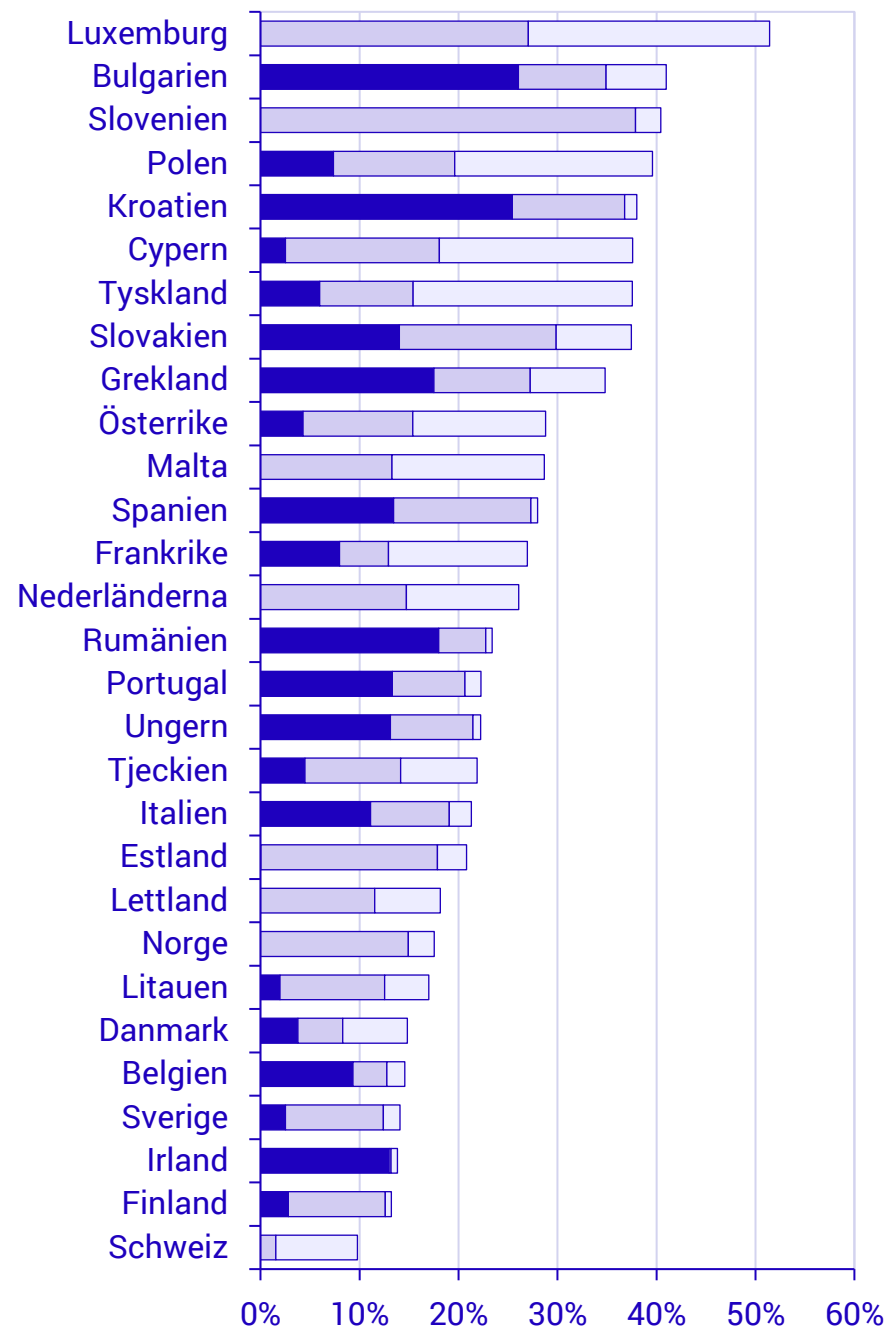
Andel av total areal land- och inlandsvatten

■ Natura 2000

▒ Natura 2000 och nationellt skydd (CDDA)

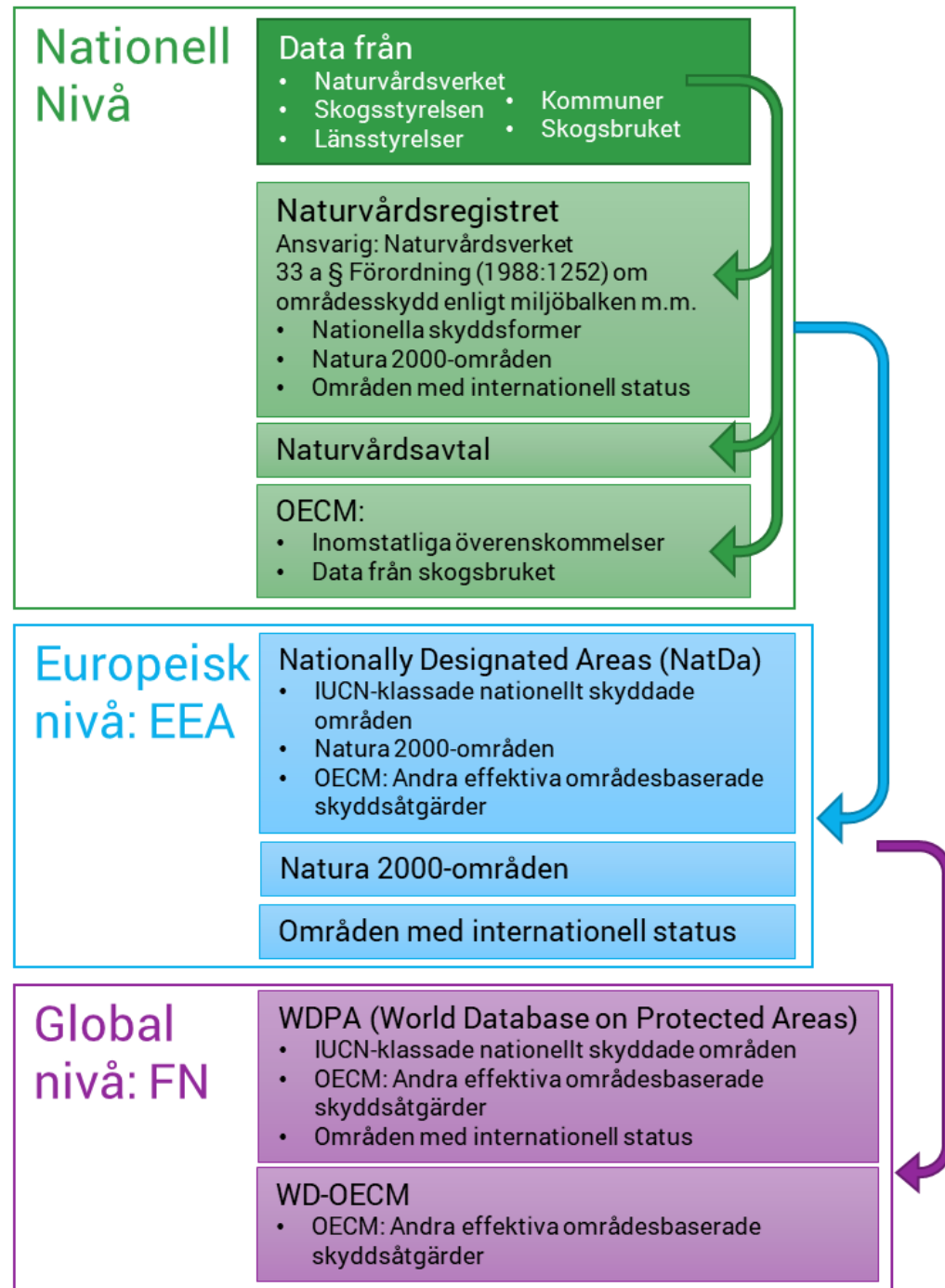
□ Nationellt skydd (CDDA)

Källa: Europeiska miljöbyrån EEA

Figur 7.1. Flödesschema över internationell rapportering av skyddade områden och OECM

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Tabell 7.1. Naturvårdsverkets rapportering till databasen CDDA, 2022 och 2023

	Areal i hektar		Skillnad 2022 till 2023	
	2022	2023	Areal i hektar	Procent
Skyddade områden	9 084 696	9 121 317	36 621	0,40%
OECM	71 728	124 769	53 041	73,95%
Totalt	9 156 425	9 246 086	89 661	0,98%

Källa: Naturvårdsverket. Arealer är avrundade till jämna 100-tal.

Protected Nature 2023

Formally Protected Nature in Sweden, 31/12/2023

Instruments	Number	Total		Land and inland waters		Marine water	
		Area in hectares	Share	Area in hectares	Share	Area in hectares	Share
Environmental Code, permanent formal protection							
National parks	30	743 228	1.4%	697 242	1.5%	45 986	0.6%
Nature reserves	5 544	5 207 661	9.8%	4 477 513	9.9%	730 147	8.9%
Nature conservation areas	89	148 947	0.3%	122 784	0.3%	26 163	0.3%
Habitat protection areas in forest land	8 840	34 278	0.1%	34 275	0.1%	3	0.0%
Habitat protection areas, other	141	620	0.0%	371	0.0%	249	0.0%
National City Park	1	2 614	0.0%	1 821	0.0%	794	0.0%
Natura 2000	4 126	7 801 242	12.9%	5 795 936	12.9%	2 005 306	12.9%
Total permanent protection, without overlap	18 771	8 918 341	14.7%	6 587 219	14.6%	2 331 122	15.0%
Land Code, time-limited formal protection							
Nature conservation agreements	5 894	171 932	0.3%	171 882	0.4%	50	0.0%
Intra-governmental agreements							
Swedish Fortifications Agency	56	32 257	0.1%	32 201	0.1%	56	0.0%
All instruments, without overlap	24 721	9 101 102	15.0%	6 769 877	15.0%	2 331 224	15.0%

Source: Statistics Sweden and the Swedish register on areas protected under the Environmental Code.

Areas in Sweden's exclusive economic zone (EEZ) are included in the Natura 2000 protection and in totals. Area for Sweden's entire economic zone has been used in calculating the share of Natura 2000 areas and totals. Shares for other instruments of protection are calculated based on area of Swedish territory, according to the Swedish Land Survey data "Topografi 10", reference time January 2024.

Kontakt

SCB

Karin Hedeklint
mark.vatten.gis@scb.se

Naturvårdsverket

Olle Höjer
olle.hojer@naturvardsverket.se

